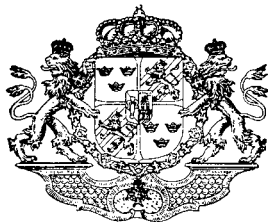

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

INDUSTRI OCH BERGSHANTERING

BERGSHANTERING

BERÄTTELSE FÖR ÅR 1940

AV

KOMMERSKOLLEGIUM

STOCKHOLM 1942
K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI

[57 42]

INLEDNING

TILL

Bergshantering / Kommerskollegium. – Stockholm : K.L . Beckman, 1912-1962. – (Sveriges officiella statistik).

Bergshantering / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : K.L . Beckman, 1963-1978. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1977.

1911-1949 med innehållsförteckning och sammanfattning på franska. –1950-1977 med innehållsförteckning och sammanfattning på engelska. – Från 1952 med parallelltitel på engelska: Metal and Mining Industries.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. C, Bergshantering. Commerce Collegii underdåniga berättelse för år...– Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1859-1911.

Täckningsår: 1858-1910.

Efterföljare:

Täckningsår 1978, se Statistiska Meddelanden Iv 1980:12.

Täckningsår från 1979 införlivad i Industri / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Isaac Marcus 1962-1996. – (Sveriges officiella statistik)

Översiktspublikationer:

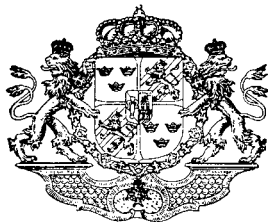
Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960. S. 1-5. Tab. 1. – Tab. 4

Sveriges bergshantering år 1913 : specialundersökning / av Kommerskollegium. – Stockholm : Isaac Marcus, 1917. – 257, 108 s. – (Sveriges officiella statistik).

Bergshantering. År 1940. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2015.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

INDUSTRI OCH BERGSHANTERING

BERGSHANTERING

BERÄTTELSE FÖR ÅR 1940

AV

KOMMERSKOLLEGIUM

STOCKHOLM 1942
K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI

[57 42]

TILL KONUNGEN.

Jämlikt sin instruktion får Kommerskollegium härmed överlämna berättelse om rikets bergshantering år 1940, vilken till plan och uppställning ansluter sig till närmast föregående årsberättelse.

Stockholm den 30 april 1942.

Underdånigst

STIG SAHLIN.

A. LILIENBERG.

K.-G. Nilsson.

Innehållsförteckning.

	Sid.
Allmän översikt	7
A. Bergverkens produktion	8
B. Råmaterial och bränsle samt drivkraft	28
C. Arbetsgivare och personal	35
D. Fyndigheters förvärvande och försvar	38
Fransk résumé	40
Tabeller:	
Tab. 1. Uppföringen ur järngruvorna år 1940	44
» 2. Järnmalmes anrikning, brikettering och sintring år 1940	54
» 3. Tillverkningen av smältstycken och råskenor samt götmetall år 1940	55
» 4. Tillverkningen av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål m. m. samt erhållet skrot år 1940	59
» 5. Tillverkningen vid bergverken av andra metaller än järn m. m. år 1940	61
» 6. Uppföringen ur andra malmgruvor än järngruvor år 1940	62
» 7. Avsalvproduktionen av oarbetad sten och stenarbeten år 1940	64
» 8. Uppföringen ur stenkolsgruvorna år 1940	66
» 9. Motorer, använda vid bergverken år 1940	65

Table des matières.

	Pag.
Aperçu général	7
A. La production des mines, des usines et des carrières	8
B. Matières brutes, combustibles et force motrice	28
C. Patrons et personnel	35
D. Acquisition et défense des gisements	38
Résumé en français	40
Tableaux annexés:	
Tabl. 1. Extraction de minerais de fer, en 1940	44
Col. 1: Mines; col. 2: Nombre des journées d'exploitation; col. 3—4: Roche et minerai réunis tirés, (col. 3) sous terre et (col. 4) à la surface; col. 5—6: Production (col. 5) et valeur (col. 6) de minerai de fer tiré directement utilisable; col. 7—9: Pour cent, (col. 7) de fer, (col. 8) de phosphore et (col. 9) de soufre, contenu dans le minerai de fer directement utilisable; col. 10: Production de minerai propre à enrichir.	
» 2. Enrichissement de minerais de fer, en 1940	54
Col. 1: Usines; col. 2: Méthode d'enrichissement; col. 3: Nombre des heures de production; col. 4—8: Produit brut employé (col. 4—5) et pour cent, (col. 6) de fer, (col. 7) de phosphore et (col. 8) de soufre; col. 9—13: Produit tout fait, (col. 9) quantité, (col. 10) valeur en couronnes, et pour cent, (col. 11) de fer, (col. 12) de phosphore et (col. 13) de soufre; col. 14—17: Sinters (briquettes y compris), (col. 14) caractère des produits, (col. 15) nombre des heures de production, (col. 16) quantité et (col. 17) valeur en couronnes.	
» 3. Production de massiaux, fer brut en barres et lingots, en 1940	58
Col. 1: Produits; col. 2—3: Production totale, (col. 2) quantité et (col. 3) valeur en couronnes; col. 4—6: Produits destinés à la vente, (col. 4) à l'étranger, (col. 5) dans le pays, (col. 6) valeur en couronnes.	
» 4. Production de fer et d'acier forgé et laminé à chaud, ainsi que chutes de fer, en 1940	59
Col. 1: Produits; col. 2—3: Production totale, (col. 2) quantité, (col. 3) valeur en couronnes; col. 4—6: Produits destinés à la vente, (col. 4) à l'étranger, (col. 5) dans le pays, (col. 6) valeur en couronnes.	
» 5. Production de métaux autres que le fer, etc., dans les usines, en 1940	61
Col. 1: Produits; col. 2—3: Production totale, (col. 2) quantité, (col. 3) valeur; col. 4—5: Produits destinés à la vente, (col. 4) quantité, (col. 5) valeur en couronnes; col. 6: Matières premières exclusivement ou principalement d'origine étrangère.	
» 6. Extraction de minerais autres que ceux de fer, en 1940	62
Col. 1: Mines; col. 2: Nombre des journées d'exploitation; col. 3: Roche et minerai réunis tirés; col. 4—8: Production et valeur de minerais directement utilisables: (col. 4) or, (col. 5) cuivre, (col. 6) manganèse, (col. 7) graphite, (col. 8) pyrite de fer; col. 9—10) total, (col. 9) quantité, (col. 10) valeur en couronnes; col. 11: Pour cent de métal contenu dans les minerais; col. 12: Production des minerais propres à enrichir.	

	Pag.
Tabl. 7. Production destinée à la vente des carrières et des ateliers pour dégrossir, casser, tailler et polir la pierre, en 1940	64
Col. 1: Produits; col. 2: Unité; col. 3—4: Production, (col. 3) quantité, (col. 4) valeur en couronnes.	
» 8. Houille extraite, en 1940	66
Col. 1—2: Mines; col. 3: Nombre des journées d'exploitation; col. 4: Roche, houille et argile réunies tirées; col. 5—13: Production et valeur: (col. 5—9) de houille, (col. 10—11) d'argile réfractaire et (col. 12—13) de klinker.	
» 9. Moteurs employés dans les mines, les usines et les carrières, en 1940	66
Col. 1: Caractère des moteurs; col. 2—21: Moteurs dans (col. 2—9) les mines, (col. 10—13) les usines de schlich, de briquettes et de sinters, (col. 14—17) les usines de fer et les autres usines pour la production de métaux, etc., (col. 18—21) les carrières et ateliers de pierre; col. 22—25: Totaux des moteurs.	

Allmän översikt.

Berättelsen om Sveriges bergshantering år 1940 är, vad textavdelningen beträffar, fördelad på följande huvudrubriker:

- A. *Bergverkens produktion*, omfattande redogörelse för produktionen av järnmalm, tackjärn, ferrolegeringar, järnsvamp, smidbara mellanprodukter, smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål, andra malmer än järnmalm, andra metaller än järn samt diverse närstående bergverksprodukter, stenkol, eldfast lera och klinkerlera samt slutligen oarbetad sten och stenarbeten.
- B. *Råmaterial och bränsle samt drivkraft*.
- C. *Arbetsgivare och personal*.
- D. *Fyndigheters förvärvande och försvar*.

Mot kap. A i texten svara tabellbilagans åtta första tabeller. Tab. 9 innehåller uppgifter rörande använd drivkraft, vilka i texten sammanfattats under kap. B. Angående förbrukade råmaterial samt bränsle- och smörjmedel, arbetsgivare och sysselsatt personal samt förvärvande och försvar av fyndigheter lämnas uppgifter endast i textavdelningen.

* * *

Av översikten nedan framgår, att bergshanteringen i dess helhet även under år 1940 haft att uppvisa relativt gynnsamma siffror, om man bortser från stenindustrien. Tillverkningarnas saluvärde, som efter 1932 oavbrutet ökat, steg sålunda under år 1940 ytterligare 17,3 %; härvid bör dock hänsyn tagas till den under året inträdda prisstegringen. Arbetarantalet låg 1,3 % under 1939 års toppsiffror. Då samtidigt totala antalet utgjorda arbetstimmar visar en något starkare minskning (3,3 %), sjönk medeltalet arbetstimmar per arbetare från 2 156 år 1939 till 2 112 år 1940.

Översikt av bergshanteringen år 1940.

	Antal arbets- ställen	Personal		Drivkraft i eff. hkr		Tillverk- ningarnas saluvärde Kronor
		För- valtnings- personal	Arbetar- personal	för omedelbar drift av maskiner och apparater	för drivande av elek- tricitets- generatorer	
Järngruvor	92	664	10 152	125 765	12 186	181 036 498
Andra malmgruvor	21	212	2 054	28 670	1 586	39 812 185
Järnverk	70	5 264	38 546	388 117	333 856	690 261 192
Andra metallframställningsverk o. d.	4	292	1 291	21 362	1 900	60 432 805
Stenkolsgruvor	6	54	1 059	6 247	—	9 909 797
Stenindustriella anläggningar ..	543	760	9 867	40 936	1 680	42 315 615
Summa 1940	736	7 246	62 969	611 097	351 208	1 023 768 092
» 1939	804	7 041	63 784	571 176	332 652	872 683 647

Av de olika grupperna visa järngruvor och stenindustriella anläggningar minskning i produktionens försäljningsvärde sedan föregående år; minskningen uppgår för järngruvorna till 22·9 milj. kr. och för stenindustrien till 14·0 milj. kr. Då övriga grupper ökat med 188·0 milj. kr., uppstår för bergshanteringen i dess helhet en nettoökning av värdet med 151·1 milj. kr. Största delen av ökningen härrör från järnverken, vilkas värdesiffra stigit med 172·4 milj. kr. eller 33 %. Kolgruvorna uppvisa den största procentuella ökningen, eller med icke mindre än 77 %, men även andra malmgruvor och metallframställningsverk ha en procentuellt sett ganska god ökning.

Vad beträffar antalet arbetare, visa järngruvor och stenindustriella anläggningar lägre siffror än 1939, medan för samtliga övriga grupper större eller mindre ökning föreligger. — Effekten hos under året använda motorer, såväl för omedelbar drift som för generatordrift, var avsevärt större än under 1939.

Beträffande dels omfattningen av det för bergsberättelsen använda primärmaterial, dels förefintliga skiljaktigheter mellan de här meddelade siffrorna och motsvarande uppgifter i kommerskollegii allmänna industriberättelse, dels betydelsen i vissa fall av uttrycket arbetsställe hänvisas till inledningskapitlen i 1925, 1926, 1931 och 1936 års berättelser om bergshantering.

A) Bergverkens produktion.

Järnmalm.

Järnmalmsbrytningen var 18·1 % lägre än 1939 års siffra och understeg 1937 års toppsiffra med 24·5 %. Redogörelseårets kvantitet, 11 294 998 ton, låg dock högre än åren närmast före 1937. Såsom framgår av uppgifterna å sid. 13, minskade exporten med omkring 3·4 milj. ton. Ehuru malmförbrukningen vid järnverken (sid. 30) under året avsevärt stigit, ha dock malmlagen ökat med omkring 15 %.

Produktionen av järnmalm (från gruvor) åren 1861—1940.

Årligen	Antal med malmfångst arbetade gruvor ¹⁾	Vunnen malm (inkl. slig) Ton	Därv manganhaltig järnmalm ²⁾ Ton	Årligen	Antal med malmfångst arbetade gruvor ¹⁾	Vunnen malm (inkl. slig) Ton	Därv manganhaltig järnmalm ²⁾ Ton
1861—1870..	461	497 905	—	1931—1935..	232	5 250 904	86 578
1871—1880..	479	753 850	—	1936—1940..	330	13 042 475	169 380
1881—1890..	513	902 230	—	1936.....	274	11 249 605	150 289
1891—1900..	339	1 905 646	—	1937.....	304	14 952 549	129 848
1901—1910..	313	4 094 417	—	1938.....	345	13 928 023	171 758
1911—1920..	319	6 312 281	—	1939.....	366	13 787 202	178 024
1921—1925..	270	6 584 408	—	1940.....	362	11 294 998	216 982
1926—1930..	272	9 099 934	100 486				

Vad den lokala fördelningen av järnmalmsbrytningen beträffar, visade, som av följande tabell framgår, Norrbottens län den största minskningen i brytningskvantiteten. Brytningen minskade även i Uppsala län, Södermanlands län

¹⁾ Fr. o. m. 1921 utmål. — ²⁾ Enligt definition av den enligt 1928 års internationella konvention rörande ekonomisk statistik tillsatta expertkommittén räknas såsom manganhaltiga järnmalmerna de järnmalmerna, vilkas manganhalt ligger mellan 10 % och 80 % av järnhalten, om den sammanlagda halten är minst 40 %. Beträffande mangankvantiteten i järnmalmerna jämför sid. 24.

och Kopparbergs län samt var helt nedlagd i Västernorrlands län, varemot övriga län hade ökad brytning. Relativt sett var ökningen störst i Jönköpings län, Örebro län och Västmanlands län.

Järnmalmproduktionen inom olika län åren 1938—1940.

L ä n	Vunnen malm (inkl. slig)					
	1938		1939		1940	
	Ton	%	Ton	%	Ton	%
Stockholms län	29 840	0·2	34 949	0·3	51 921	0·4
Uppsala län	198 898	1·4	208 122	1·5	194 453	1·7
Södermanlands län	80 227	0·6	88 495	0·6	86 584	0·8
Jönköpings län	43 304	0·3	3 507	0·0	55 270	0·5
Värmlands län	85 848	0·6	91 291	0·7	94 846	0·8
Örebro län	803 399	5·8	693 664	5·0	785 439	7·0
Västmanlands län	418 644	3·0	433 327	3·2	505 739	4·5
Kopparbergs län	2 685 346	19·3	2 769 789	20·1	2 741 595	24·3
Gävleborgs län	51 101	0·4	41 278	0·3	47 141	0·4
Västernorrlands län	—	—	2 000	0·0	—	—
Norrbottnens län	9 531 416	68·4	9 420 780	68·3	6 732 010	59·6
Hela riket	13 928 023	100·0	13 787 202	100·0	11 294 998	100·0

Nedanstående tabell avser att visa utbytet av järnmalm i förhållande till totala berg- och malmbrytningen inom fyndigheterna i olika landsdelar.

Berg- och malmbrytningen i järngruvorna samt malmvärdet år 1940.

L ä n	Inom fyndigheten brutet berg och malm	Vunnen direkt användbar malm	Direkt användbar malm i % av bergbrytningen	Vunnen anrikningsmalm	Anrikningsmalm i % av bergbrytningen	All producerad direkt användbar malms	
						värde 1 000 kr.	medelvärde per ton kr.
Stockholms län	89 560	200	0·2	47 895	53·5	190	9·61
Uppsala län	182 766	144 393	79·0	—	—	3 000	16·89
Södermanlands län	208 409	2 854	1·4	177 850	85·3	87	16·56
Jönköpings län	55 270	55 270	100·0	—	—	221	4·00
Värmlands län	195 313	30 700	15·7	121 916	62·4	381	12·40
Örebro län	1 113 016	608 929	54·7	286 658	25·8	7 860	11·93
Västmanlands län	849 333	219 629	25·9	529 724	62·4	3 674	13·67
Kopparbergs län	4 154 678	2 194 100	52·8	988 763	23·8	29 208	13·12
Gävleborgs län	123 293	—	—	93 960	76·2	—	—
Norrbottnens län	7 162 657	6 496 203	90·7	306 581	4·3	92 377	14·21
Hela riket 1940	14 134 295	9 752 278	69·0	2 553 347	18·1	136 998	13·78
» » 1939	16 886 003	12 402 769	73·4	2 547 530	15·1	168 518	13·52

I den direkt användbara malmen och anrikningsgodset ha ej inräknats ur äldre varp erhållna kvantiteter. Värdessiffrorna avse däremot *all* under året vunnen direkt användbar malm. Om hänsyn toges huvudsakligen till den direkt användbara malmen, framgår tydligt av tablan, att malmutbytet vid de norrbottniska fälten, där brytning i dagen övervägande äger rum, vida överträffar motsvarande utbyte vid de mellansvenska gruvorna. Medelvärdet per ton malm visar, i likhet med vad som varit fallet åren närmast före den tillfälliga

nedgången 1939, uppgång; trots höjningen ligger dock medelvärdet under 1938 års siffra. Uppgången härrör från höjda priser på den brutna malmen i så gott som hela riket. Endast för de obetydliga malmkvantiteterna i Stockholms län och Södermanlands län föreligga sänkta priser.

Av *all* under året vunnin direkt användbar malm, 9 940 530 ton, hade 2 961 721 ton erhållits vid 36 i samband med gruvbrytningen drivna magnetiska sovrings- och separeringsverk, 986 553 ton vid 4 kombinerade verk samt 44 616 ton vid två våtmekaniska verk. År 1939 redovisades 3 117 742 ton erhållna vid magnetiska och 1 031 415 ton vid kombinerade verk samt 33 746 ton vid ett våtmekaniskt verk.

Av nedan meddelade sammanställningar framgår den vunna direkt användbara malmens beskaffenhet med hänsyn till järn-, fosfor- och svavelhalt. Fosforhalten har därvid omräknats till 50 % järnhalt.

Direkt användbar malm, fördelad länsvis efter olika järnhalt år 1940.

L ä n	Järnhalt				Summa
	Under 40 %	Fr. o. m. 40 % intill 50 %	Fr. o. m. 50 % intill 60 %	Fr. o. m. 60 % intill 70 %	
	T o n				
Stockholms län	19 580	—	—	200	19 780
Uppsala län	—	131 515	46 126	—	177 641
Södermanlands län	—	2 407	2 854	—	5 261
Jönköpings län	55 270	—	—	—	55 270
Värmlands län	—	—	26 087	4 613	30 700
Örebro län	66 353	375 842	208 738	7 610	658 543
Västmanlands län	24 510	205 357	22 757	16 155	268 779
Kopparbergs län	149 253	200 772	1 355 002	520 489	2 225 516
Norrbottnens län	—	—	3 259 082	3 239 958	6 499 040
Hela riket 1940	314 966	915 893	4 920 646	3 789 025	9 940 530
» » 1939	108 914	627 819	863 969	10 865 632	12 466 334

Direkt användbar malm, fördelad länsvis efter olika fosforhalt år 1940.

L ä n	Fosforhalt (omräknad till 50 % järnhalt)						Summa
	Under 0·006 %	Fr. o. m. 0·006 % intill 0·04 %	Fr. o. m. 0·04 % intill 0·1 %	Fr. o. m. 0·1 % intill 0·7 %	Fr. o. m. 0·7 % intill 1 %	1 % eller däröver	
	T o n						
Stockholms län	—	—	19 780	—	—	—	19 780
Uppsala län	177 641	—	—	—	—	—	177 641
Södermanlands län	—	535	2 319	2 407	—	—	5 261
Jönköpings län	—	—	55 270	—	—	—	55 270
Värmlands län	15 406	15 294	—	—	—	—	30 700
Örebro län	123 676	502 171	32 696	—	—	—	658 543
Västmanlands län	87 660	181 119	—	—	—	—	268 779
Kopparbergs län	81 035	143 620	123 795	717 755	1 153 666	5 645	2 225 516
Norrbottnens län	7 246	842 900	307 100	715 014	1 367 698	3 259 082	6 499 040
Hela riket 1940	492 664	1 685 639	540 960	1 435 176	2 521 364	3 264 727	9 940 530
» » 1939	468 891	1 585 449	508 351	1 896 025	2 822 405	5 185 213	12 466 334

Direkt användbar malm, fördelad länsvis efter olika svavelhalt år 1940.

L ä n	Svavelhalt			Summa
	Under 0·01 %	Fr. o. m. 0·01 % intill 0·05 %	0·05 % eller däröver	
	T o n			
Stockholms län	—	—	19 780	19 780
Uppsala län	—	114 529	63 112	177 641
Södermanlands län	—	535	4 726	5 261
Jönköpings län	—	—	55 270	55 270
Värmlands län	13 741	14 733	2 226	30 700
Örebro län	147 644	337 442	173 457	658 543
Västmanlands län	24 055	155 162	89 562	268 779
Kopparbergs län	230 056	1 744 593	250 867	2 225 516
Norrbottnens län	171 962	4 483 964	1 843 114	6 499 040
Hela riket 1940	587 458	6 850 958	2 502 114	9 940 530
» » 1939	605 050	9 337 495	2 523 789	12 466 334

Beträffande järnhalten föreligger stor förskjutning från malmer hållande 60 à 70 % järn till malmer med 50 à 60 % järn. Detta beror på att större delen av malmen vid Grängesbergs exportfält redovisas med en halt av 59·3 % mot 60 % år 1939 samt vid Kirunavaara malmfält med en halt av 59·5 % mot 60·9 % året förut. Likaledes visa malmer med lägre järnhalt, under 40 % och med 40 % à 50 %, väsentligt ökade kvantiteter.

Från gruvorna erhöles under 1940 förutom direkt användbar malm även 2 695 890 ton anrikningsmalm. Därav härrörde 1 559 111 ton från 23 av de å föregående sida omnämnda magnetiska sovrings- och separeringsverken jämte ytterligare 11 dyliska verk. År 1939 utgjorde totalkvantiteten anrikningsmalm 2 744 848 ton, varav 1 652 382 ton erhållits genom magnetisk sovring. Av anrikningsgodset framställes vid anrikningsverken järnmalmsslig, vilken delvis bearbetas till briketter eller sinter vid härför anlagda verk. Ävenledes tillverkas i viss omfattning sinter av krossad styckemalm; av den redovisade sinterkvantiteten ha sålunda 31 605 ton mot 10 964 ton år 1939 uppgivits vara av detta slag. Beträffande produktionen av slig, briketter och sinter meddelas nedan en översikt.

Produktionen av slig, briketter och sinter av järnmalm åren 1936—1940.

Å r	Slig		Briketter		Sinter	
	Kvantitet Ton	Värde Kronor	Kvantitet Ton	Värde Kronor	Kvantitet Ton	Värde Kronor
1936	1 028 039	9 069 456	8 557	148 542	829 955	12 200 533
1937	1 224 597	13 014 698	37 652	908 870	876 383	14 556 584
1938	1 261 031	16 179 245	42 698	1 098 078	922 880	17 339 591
1939	1 320 868	16 667 146	23 213	526 817	944 303	17 791 545
1940	1 354 468	19 945 629	18 482	493 746	1 033 797	22 984 040

Sligproduktionen, som de närmast föregående sex åren mycket kraftigt ökats, låg 2·5 % högre än 1939. Sinterverken visade sjunde året i följd högre

siffran än någonsin tidigare; 1940 års siffra låg 9.5 % högre än 1939 års. Vid de två i gång varande briketteringsverken, vilkas produktion under 1939 nedgått till endast omkring hälften av 1938 års siffra, sjönk produktionen ytterligare. — Utöver ovan redovisad järnmalmsslig framställdes vid Malmberget 2 288 ton apatitslig med ett värde av 44 496 kr. och i Grängesbergs sovringsverk 5 191 ton apatitslig med ett värde av 106 785 kr.; sistnämnda kvantitet är i berättelsens tabeller inräknad bland järnmalm.

Den framställda sligens järnhalt i förhållande till det behandlade rågodsets belyses av följande tabell.

Det bearbetade anrikningsgodsets och sligens järnhalt år 1940.

R å g o d s		Därav framställd slig i ton med en järnhalt av i genomsnitt				
Med en järnhalt av i genomsnitt	Ton	under 50 % 50 %	in- till 60 %	60 % in- till 70 %	70 % och däröver	Summa
Under 30 procent	1 327 918	7 270	4 824	91 823	—	103 917
Fr. o. m. 30 intill 40 procent	1 400 905	—	180 825	454 404	—	635 229
» » » 40 » 50 »	1 076 300	—	6 931	439 416	165 249	611 596
» » » 50 » 60 »	8 913	—	—	3 726	—	3 726
Summa 1940	2 814 036	7 270	192 580	990 969	165 249	1 354 468
» 1939	2 736 481	—	78 748	1 064 140	177 980	1 320 868

Utbytet av färdig vara, d. v. s. sligkvantiteten i förhållande till mängden behandlat rågods, utgjorde 48.1 %. Utbytet vid den egentliga järnmalmssanrikningen utgjorde år 1939 48.3 %.

I nedanstående översikter är den producerade sligen fördelad efter olika fosfor- och svavelhalt, fosforhalten omräknad till 50 % järnhalt.

Järnmalmssligens fosforhalt (omräknad till 50 % järnhalt) år 1940.

Under 0.006 %	Fr. o. m. 0.006 % intill 0.04 %	Fr. o. m. 0.04 % intill 0.1 %	Fr. o. m. 0.1 % intill 0.7 %	0.7 % eller däröver	Summa	
Slig i ton ..	448 865	435 141	174 084	291 008	—	²⁾ 1 349 098

Järnmalmssligens svavelhalt år 1940.

Under 0.01 %	Fr. o. m. 0.01 % intill 0.05 %	0.05 % eller däröver	Summa	
Slig i ton ..	449 099	497 000	402 699	³⁾ 1 348 798

En verkställd beräkning angående innehållen järnmängd i den direkt användbara malmen och sligen ger för år 1940 följande resultat.

	Totalkvantitet malm	Innehållen järnmängd	Medelhalt, %	
	Ton	Ton	1940	1939
Direkt användbar malm	9 940 530	5 840 405	58.3	60.3
Slig	1 354 468	856 884	63.3	63.7
Summa 1940	11 294 998	6 697 289	59.3	—
» 1939	13 787 202	8 359 644	—	60.3

¹⁾ Därav 7 600 ton, för vilka analys saknas och med en järnhalt i sligen av 37 à 38 %.

²⁾ Dessutom 5 370 ton, för vilka analys saknas.

³⁾ Dessutom 5 670 ton, för vilka analys saknas.

Förutom ovan redovisad slig, erhållen genom anrikning av inhemsk järnmalm, har under 1940 vid tvenne kopparverk som biprodukt vid framställning av koppar ur svavelkisbränder, till vilka utländsk svavelkis övervägande utgjort råvara, erhållits s. k. purple-ore, med hänsyn till järnhalt jämförlig med järnmalmsslig (55 å 60 % järn). Ifrågasvarande produktion uppgick till 92 335 ton med ett värde av 1 385 025 kronor, medan kvantiteten för år 1939 utgjorde 110 034 ton. Vid det ena av verken ha av 29 195 ton purple-ore framställts 32 216 ton sinter (36 022 ton år 1939) med värdet 792 836 kronor. Vid det andra verket framställdes av 62 477 ton purple-ore 62 477 ton briketter (76 341 ton år 1939) med värdet 1 688 129 kronor.

Om graden av sysselsättning under senare år vid gruvarbete under jord, i dagbrott och vid allt egentligt gruvarbete överhuvud giver följande tabell en föreställning.

Grubrytningens fördelning på arbete under jord och i dagbrott.

År	Arbete under jord			Arbete i dagbrott			Allt arbete med malmfångsten		
	Under jord brutet berg och malm	Antal därmed sysselsatta arbetare	Ton per arbetare	I dagen brutet berg och malm	Antal därmed sysselsatta arbetare	Ton per arbetare	Totala kvantiteten vunnna malm	Samtliga arbetare	Ton per arbetare
	Ton			Ton			Ton		
1936.....	8 252 246	3 053	2 703	6 981 504	596	11 714	11 249 605	7 304	1 540
1937....	10 809 258	3 761	2 874	9 867 554	758	13 018	14 952 549	8 853	1 689
1938....	10 986 312	4 279	2 567	10 937 965	824	13 274	13 928 023	10 340	1 347
1939....	11 071 671	4 268	2 594	13 566 348	918	14 778	13 787 202	10 278	1 341
1940....	10 364 476	4 195	2 471	10 930 991	740	14 772	11 294 998	9 745	1 159

Under redogörelseåret visar brytningskvantiteten per arbetare, vilken under de senaste åren undergått oavbruten ökning, minskade medelsiffror i förhållande till 1939. Minst är nedgången ifråga om arbete i dagbrott, där siffran höll sig tämligen oförändrad.

Samtliga de sifferuppgifter, som i det föregående meddelats, avse produktionen från gruvor. Därjämte ha under år 1940 ur några småländska sjöar erhållits 81 ton sjö- och myrmalm med värdet 1 533 kronor mot 54 ton år 1939. Totala kvantiteten under redogörelseåret vunnna järnmalm av alla slag uppgår till 11 295 079 ton med ett värde av 156 945 084 kronor. Motsvarande siffror för 1939 voro resp. 13 787 256 ton och 185 186 497 kronor.

Exporten av järnmalm under 1940 uppgick enligt handelsstatistiken till 10 056 738 ton styckemalm och slig med värdet 179 114 302 kronor samt 80 480 ton briketter och sinter med värdet 2 173 962 kronor, medan exporten 1939 utgjorde 13 451 158 ton styckemalm och slig med värdet 227 207 282 kronor samt 199 317 ton briketter och sinter med värdet 4 633 084 kronor.

Tackjärn.

Inom järnhanteringen var sysselsättningen även under 1940 i stort sett god. Flertalet viktigare tillverkningsgrenar uppvisa ökade produktionssiffror i jämförelse med närmast föregående år. I de fall, då någon tillbakagång inträffat, är minskningen i regel av relativt obetydlig omfattning.

Tackjärnsproduktionen ökades med 15·7 % till 745 127 ton och understeg med endast 10·1 % den hittills högsta produktionssiffran (år 1917).

Produktionen av tackjärn åren 1861—1940.

Årligen	Ton	Årligen	Ton	År	Ton
1861—1870	236 340	1911—1920	675 261	1936	587 760
1871—1880	347 468	1921—1925	361 297	1937	647 593
1881—1890	437 978	1926—1930	445 094	1938	667 909
1891—1900	494 471	1931—1935	414 329	1939	644 038
1901—1910	547 837	1936—1940	658 445	1940	745 127

Produktionsökningen föll, såsom framgår av nedanstående tabell, huvudsakligen på martintackjärn. Produktionen av smidestackjärn ökade obetydligt, under det att övriga tackjärnssorter visade en mer eller mindre stark tillbakagång.

Produktionen av olika slags tackjärn åren 1938—1940 i ton.

Olika slag av tackjärn samt gjutgods, framställt direkt från masugn	1938	1939	1940
Smidestackjärn	44 829	36 139	37 105
Bessemertackjärn, för sur process	16 501	20 027	13 754
» » basisk »	171 844	190 365	184 159
Martintackjärn, för sur process	222 402	183 297	229 843
» » basisk »	103 042	97 180	190 746
Gjuttackjärn för aducering	7 735	10 113	6 247
» » andra ändamål	91 329	95 698	71 242
därav: hematitackjärn	45 818	43 166	29 098
fosfortackjärn	45 511	52 532	42 144
Gjutgods, framställt direkt från masugn	10 227	11 219	12 031
Summa	667 909	644 038	745 127

Värdet av redogörelseårets totala tackjärnsproduktion har uppgivits till 108 917 217 kronor eller i genomsnitt 146·2 kronor per ton, vilket betyder en ökning med 34 kronor per ton i förhållande till 1939. För den till avsalu avsedda delen av tackjärnsproduktionen redovisas ett värde av 166·0 kronor per ton mot 128·5 kronor per ton år 1939.

Tackjärnstillverkningen inom olika län åren 1938—1940.

L ä n	1938		1939		1940	
	Ton	%	Ton	%	Ton	%
Stockholms län	16 259	2·4	21 007	3·3	16 145	2·2
Uppsala län	11 075	1·7	400	0·1	12 263	1·6
Södermanlands län	75 619	11·3	68 644	10·6	97 590	13·1
Östergötlands län	6 746	1·0	6 662	1·0	10 086	1·4
Göteborgs och Bohus län ..	3 928	0·6	3 625	0·6	3 784	0·5
Älvsborgs län	23	0·0	264	0·0	245	0·0
Värmlands län	56 684	8·5	62 332	9·7	64 873	8·7
Örebro län	91 735	13·7	85 506	13·3	86 620	11·6
Västmanlands län	108 320	16·2	93 835	14·6	109 623	14·7
Kopparbergs län	211 733	31·7	226 116	35·1	241 020	32·4
Gävleborgs län	85 787	12·9	75 647	11·7	102 878	13·8
Hela riket	667 909	100·0	644 038	100·0	745 127	100·0

Lokalt sett ökade produktionen i samtliga län utom Stockholms och Älvsborgs län. Absolut taget var ökningen störst i Södermanlands län.

Tackjärnstillverkningen per masugn åren 1936—1940.

År	Antal masugnar i verksamhet	Blåsningstid	Medeltillverkning	Medelblåsningstid	Medeltillverkning per dygn och masugn			
					Totalt	Därför		
			blästartackjärn framställt med enbart			elektrotackjärn		
			träkol	koks				
		Dygn	Ton	Dygn	Ton	Ton	Ton	
1936.....	47	12 544	12 438	267	46·60	29·09	173·71	36·01
1937.....	56	14 553	11 484	260	44·19	29·11	131·69	37·64
1938.....	54	14 625	12 283	271	45·35	31·11	146·19	35·14
1939.....	51	13 180	12 544	258	48·54	32·24	145·26	40·89
1940.....	52	14 910	14 245	287	49·68	33·08	146·09	41·62

Av samtliga i landet befintliga brukbara masugnar, vilkas antal uppgivits till 76, voro under redogörelseåret 52 st., vilka fördelade sig på 32 verk, påblåsta. Medelblåsningstiden per masugn, 287 dygn, var den högsta sedan år 1917. Medelsiffran för produktionen i koks- och masugnar var något högre än 1939. Medeltillverkningen för vanliga blästartackjärn, som under en följd av år visat oavbruten stegring, ökades ytterligare under året. Även för elektriska masugnar framgår ökad kvantitet per dygn och masugn. Lokalt sett belysas förhållandena av följande tabell.

Tackjärnstillverkningen per masugn i olika län åren 1938—1940.

L ä n	Medeltillverkning			Medelblåsningstid			Medeltillverkning per dygn och masugn		
	per masugn								
	Ton			Dygn			Ton		
	1938	1939	1940	1938	1939	1940	1938	1939	1940
Stockholms län	8 130	10 504	16 145	178	251	333	45·54	41·85	48·48
Uppsala län	10 391	—	11 833	346	—	341	30·03	—	34·85
Södermanlands län	37 810	34 322	48 795	204	162	246	185·80	211·86	198·35
Östergötlands län	6 746	6 662	10 086	215	227	328	31·38	29·35	30·75
Värmlands län	8 098	7 792	8 109	291	280	280	27·87	27·83	29·01
Örebro län	6 552	7 126	6 663	240	252	232	27·25	28·28	28·67
Västmanlands län	12 036	10 426	12 180	326	264	304	36·89	39·48	40·02
Kopparbergs län	21 173	22 612	30 128	245	250	333	86·53	90·34	90·51
Gävleborgs län	10 723	10 809	11 431	315	283	306	34·08	38·15	37·32
Hela riket	12 283	12 544	14 245	271	258	287	45·35	48·54	49·68

I efterföljande tabell är det framställda tackjärnet fördelat efter olika tillverkningsmetoder. Tillverkningen har ökat avsevärt av såväl vanligt blästartackjärn som av koks- och elektrotackjärn. För de två sistnämnda slagen är produktionen den högsta, som hittills förekommit.

Tackjärnsproduktionen åren 1938—1940 med fördelning på olika framställningssätt.

	1938			1939			1940		
	Antal an-vända ugnar	Blås-nings-tid (drift-tid) Dygn	Tillverk-ning Ton	Antal an-vända ugnar	Blås-nings-tid (drift-tid) Dygn	Tillverk-ning Ton	Antal an-vända ugnar	Blås-nings-tid (drift-tid) Dygn	Tillverk-ning Ton
Vanlig masugn	46	12 826	600 063	44	11 160	557 155	44	12 715	649 364
därav med enbart träkol.	39	11 079	344 662	36	9 414	303 530	37	10 691	353 679
" " " koks	7	1 747	255 401	8	1 746	253 625	7	2 024	295 685
Elektrisk masugn	8	1 799	63 211	7	2 020	82 594	8	2 195	91 354
därav med enbart träkol . .	6	1 494	49 726	5	1 377	48 689	5	1 400	48 767
" " " koksstybb	1	236	9 878	1	324	14 723	1	385	17 496
" " träkol och koks i blandning ¹⁾	1	69	3 607	1	319	19 182	2	410	25 091
Annand elektrisk ugn än masugn (med träkol och träkolsstybb eller koks och koksstybb)	4	581	4 635	4	522	4 289	3	535	4 409
Summa	58	15 206	667 909	55	13 702	644 038	55	15 445	745 127

Under redogörelseåret producerades kokstäckjärn i Södermanlands, Örebro, Västmanlands och Kopparbergs län, elektrotäckjärn förutom i sistnämnda län även i Värmlands och Gävleborgs samt Uppsala, Göteborgs och Bohus jämte Älvsborgs län (i de tre senast nämnda länen i annan elektrisk ugn än masugn).

Slutligen meddelas även tvenne tabeller för att belysa, huru stor del av det tillverkade tackjärnet som varit avsedd för direkt försäljning genom export eller inom landet, varvid fördelning skett dels å olika slags tackjärn, dels å olika län.

Tackjärnets värde och avsättning år 1940 med fördelning på olika slags tackjärn.

Slag av tackjärn	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
			genom export	inom landet	Kronor
	Ton	Kronor	Ton		
Smidestäckjärn	37 105	6 619 790	13 204	9 092	3 898 406
Bessemertäckjärn, för sur process	13 754	1 917 168	—	2 144	343 000
" " basisk "	184 159	19 301 620	—	—	—
Martintäckjärn, för sur process	229 843	36 446 772	40 602	30 431	12 307 292
" " basisk "	190 746	29 165 851	10 901	75 933	13 357 508
Gjuttäckjärn för aducering	6 247	1 128 733	4 805	1 442	1 128 733
" " andra ändamål: hematit-	29 098	5 059 669	9 295	18 912	4 916 436
" " fosfor-	42 144	6 722 373	14 126	22 451	5 864 763
Gjutgods, framställt direkt från masugn	12 031	2 555 241	—	4 054	904 848
Summa 1940	745 127	108 917 217	92 933	164 459	42 720 986
" 1939	644 038	72 399 245	103 864	133 388	30 487 535

¹⁾ En av dessa masugnar har dock delvis använts för tackjärnsframställning med enbart träkol och även med enbart koks.

Tackjärnets värde och avsättning år 1940 med fördelning på olika län.

L ä n	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
			genom export	inom landet	Kronor
	Ton	Kronor	Ton		
Stockholms län	16 145	2 825 375	16 066	—	2 811 550
Uppsala län	12 263	2 019 678	4 480	380	974 678
Södermanlands län	97 590	14 496 480	13 754	83 250	14 357 800
Östergötlands län	10 086	1 376 649	2 251	3 230	747 937
Göteborgs och Bohus län ..	3 784	454 080	—	337	67 400
Älvsborgs län	245	36 603	—	—	—
Värmlands län	64 873	9 101 200	2 562	8 119	1 925 900
Örebro län	86 620	16 153 158	29 878	22 958	9 904 833
Västmanlands län	109 623	17 266 702	19 799	42 417	10 679 398
Kopparbergs län	241 020	27 867 980	826	3 716	544 000
Gävleborgs län	102 878	17 319 312	3 317	52	707 490
Hela riket 1940	745 127	108 917 217	92 933	164 459	42 720 986
» » 1939	644 038	72 399 245	103 864	133 388	30 487 535

Av 1940 års totala tackjärnsproduktion ha 34,5 % angivits vara avsedda till direkt försäljning mot 36,8 % år 1939. Av avsalutillverkningen av tackjärn var mer än en tredjedel avsedd för export. Exporten av tackjärn uppgick enligt handelsstatistiken till 78 835 ton år 1940 mot 118 412 ton år 1939. Importen, som år 1939 utgjorde 196 848 ton, sjönk under redogörelseåret till 86 724 ton.

Ferrolegeringar.**Järnsvamp.**

Produktionen av ferrolegeringar sjönk under år 1940 med 11,1 % från föregående års toppsiffra till 42 084 ton.

Produktionen av ferrolegeringar åren 1936—1940 i ton.

Olika slag av ferrolegeringar	1936	1937	1938	1939	1940
Kiseljärn	13 785	14 066	14 351	15 686	15 580
Kiselmetall	536	1 220	1 388	929	974
Kiselkalcium	—	—	—	—	16
Kiselkalciummanganjärn	—	—	—	—	135
Kiselaluminiumjärn	446	—	—	—	—
Kiselaluminiummanganjärn	75	—	—	—	—
Kiselmanganjärn	7 032	7 238	5 099	6 894	2 064
Manganjärn	1 089	1 502	2 406	2 326	6 056
Spegeljärn	—	618	670	681	2 183
Kromjärn	18 993	18 035	19 282	18 954	14 177
Volframjärn	1 793	2 070	1 942	1 477	579
Molybdenjärn	205	446	472	312	223
Vanadinjärn	22	77	58	98	72
Columbiumjärn	—	—	2	6	3
Titanjärn	—	—	—	1	14
Nickeljärn	—	—	—	—	8
Summa	43 976	45 272	45 670	47 364	42 084

Efterföljande tabell innehåller uppgifter beträffande värde och försäljning av olika slags ferrolegeringar.

Ferrolegeringarnas värde och avsättning år 1940.

Olika slag av ferrolegeringar	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
			genom export	inom landet	Kronor
	Ton	Kronor	Ton		
Kiseljärn med högst 15 % kisel	1 232	271 594	381	851	271 594
” ” mer än 15 % kisel	14 348	6 551 735	7 618	6 498	6 446 465
Kiselmetall	974	829 967	882	92	829 967
Kiselkalcium	16	11 946	—	16	11 946
Kiselkalciummanganjärn	135	155 367	—	135	155 367
Kiselmanganjärn	2 064	936 618	357	1 555	882 548
Manganjärn	6 056	3 400 792	683	4 553	3 106 502
Spegeljärn	2 183	585 439	112	2 071	585 439
Kromjärn	14 177	12 657 272	5 901	4 611	9 102 165
Volframjärn	579	5 752 400	93	486	5 752 400
Molybdenjärn	223	2 659 650	45	152	2 339 070
Vanadinjärn	72	1 505 000	8	64	1 505 000
Columbiumjärn	3	45 000	—	—	—
Titanjärn	14	143 430	—	1	10 245
Nickeljärn	8	40 000	—	—	—
Summa 1940	42 084	35 546 210	16 080	21 085	30 998 708
” 1939	47 364	35 830 646	32 644	12 409	33 775 120

Beträffande kromjärn och kisel-manganjärn bör observeras, att endast handelsfärdig, slutraffinerad produkt ingår i de redovisade siffrorna. Produktionen av kiselkrom och råkrom har ej heller medtagits bland ferrolegeringarna i tabellen, när ifrågavarande produkter använts vid produktionen av andra ferrolegeringar vid det verk, där de framställts.

Redogörelseårets produktion av ferrolegeringar härrör från sammanlagt 54 ugnar. Den redovisade sammanlagda drifttiden utgjorde 9 983 dygn (resp. 51 ugnar och 11 456 driftdygn år 1939). Någon tillverkning av det eldfasta materialet siemensit, varav tillverkningen under 1939 utgjorde 235 ton, har ej förekommit under redogörelseåret.

Under året har i 2 ugnar under sammanlagt 724 dygn tillverkats 25 057 ton järnsvamp med ett värde av 3 677 245 kronor, av vilka 4 210 ton ha angivits vara avsedda för export och 17 876 ton för försäljning inom landet. En mindre del av järnsvampen har framställts efter nyare metoder i en ugn vid ett verk i mellersta Sverige och där förbrukats. Under 1939 framställdes i 2 ugnar 20 226 ton järnsvamp med värdet 2 558 140 kronor.

Smidbara mellanprodukter.

Tillverkningen av vällmetall, som 1939 uppgick till 28 255 ton, minskade under år 1940 till 17 313 ton eller med mer än en tredjedel. Redogörelseårets tillverkning är den lägsta, som förekommit sedan 1934. Av sammanställningen å sid. 20 framgår, att under året endast omkring tre femtedelar av de befintliga, brukbara hårdarna varit i användning.

Produktionen av smältstycken och råskenor åren 1936—1940.

År	Lancashiremetod	Andra hårdmetoder	Summa smältstycken och råskenor	
	Ton	Ton	Ton	Värde i kr.
1936	23 856	902	24 758	4 458 404
1937	24 816	1 644	26 460	6 199 746
1938	21 448	1 240	22 688	6 512 075
1939	27 351	904	28 255	7 731 055
1940	17 095	218	17 313	5 659 701

Götmallproduktionen understeg med endast 0·6 % 1939 års siffra, som är den hittills högsta. Tillverkningen av elektrostål, som befunnit sig i ett ständigt stigande, ökade ytterligare, under det att tillverkningen av såväl bessemer- som martingöt visade tillbakagång.

Produktionen av götmetall åren 1936—1940.

År	Bessemergötmetall		Martingötmetall		Degelstålgötmetall		Elektrostålgötmetall		Summa götmetall	
	Ton	%	Ton	%	Ton	%	Ton	%	Ton	Värde i kr.
1936.....	110 237	11·3	660 417	67·6	483 0·0	206 221	21·1	977 358	137 787 878	
1937.....	109 280	9·9	742 017	67·1	495 0·0	253 810	23·0	1 105 602	203 622 035	
1938.....	117 554	12·1	627 807	64·6	414 0·0	226 246	23·3	972 021	169 450 453	
1939.....	114 957	10·0	742 869	64·5	480 0·0	293 608	25·5	1 151 914	209 192 259	
1940.....	97 249	8·5	727 006	63·5	545 0·0	320 264	28·0	1 145 064	273 393 297	

I siffran för martingötmetall ingå 1 055 ton, som framställts i Brackelsbergsugn.

Av följande tvenne tabeller belyses dels framställningen av bessemer- och martingöt jämte skrotat gjutgods allt efter användningen av sur eller basisk infodring, dels fördelningen av sur och basisk martingöt samt elektrostål jämte skrotat gjutgods å kvalitetsprodukt och ordinär produkt (jfr anm. till tab. 3).

Fördelning av bessemer- och martingötmetallen efter olika infodringsmetoder åren 1938—1940.

Tillverkningar	1938		1939		1940	
	Sur	Basisk	Sur	Basisk	Sur	Basisk
T o n						
Bessemergöt	12 103	105 451	15 792	99 165	6 517	90 732
Martingöt	216 362	404 189	239 724	494 787	216 077	503 729
Martingjutgods, skrotat	3 286	3 970	3 071	5 287	2 629	4 571
Summa	231 751	513 610	258 587	599 239	225 223	599 032
	745 361		857 826		824 255	

Fördelning av martingöt samt elektrostål jämte skrotat gjutgods efter kvalitet åren 1938—1940.

Tillverkningar	1938		1939		1940	
	Kvalitetsprodukt	Ordinärprodukt	Kvalitetsprodukt	Ordinärprodukt	Kvalitetsprodukt	Ordinärprodukt
T o n						
Martingöt, sur	211 931	4 431	227 782	11 942	212 069	4 008
Martingjutgods, skrotat, surt....	2 801	485	2 724	347	2 629	—
Martingöt, basisk	48 863	355 326	63 401	431 386	82 958	420 771
Martingjutgods, skrotat, basiskt..	165	3 805	78	5 209	246	4 325
Elektrostålgöt	126 054	87 719	162 886	116 148	166 749	139 143
Elektrostålgjutgods	9 772	2 701	9 046	5 528	8 434	5 938

Sedan 1929 har någon tillverkning av blåstål eller oräckt brännstål ej bedrivits.

Vällmetall framställdes under 1940 vid sammanlagt 12 verk, götmetall vid 36. Följande sammanställning visar, i vilken omfattning befintliga härdar och ugnar utnyttjats.

	Använda	Sammanlagd drifttid Dygn	Ej använda men brukbara	Använda i % av samtliga redovisade
<i>Härdar för framställning av vällmetall:</i>				
Lanchashirehärdar	45	1 566	25	64
Vallonhärdar	3	99	8	27
Skrotsmältningshärdar	—	—	1	—
Summa härdar	48	1 665	34	59

	Använda	Sammanlagd drifttid Dygn	Ej använda men brukbara	Använda i % av samtliga redovisade
<i>Ugnar för framställning av götmetall:</i>				
Bessemerugnar: sura	5	661	3	63
basiska	5	332	—	100
Martinugnar: sura	24	5 746	3	89
basiska	39	8 668	2	95
Brackelsbergsugnar	1	96	—	100
Degelstålsugnar	2	416	2	50
Elektriska ugnar: ljusbåge-	38	9 153	5	88
induktions-	14	1 760	—	100
Brännstålsugnar	—	—	2	—
Summa ugnar	128	26 832	17	88

Tablån visar, att medan i genomsnitt omkring 88 % av alla befintliga ugnar för götmetallproduktion begagnats under åtminstone någon del av redogörelseåret, låg motsvarande siffra för färskningshärdarna vid 59 %; redovisningen på denna sistnämnda punkt lider troligen av en viss ofullständighet med avseende på ej använda men brukbara härdar.

Smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål.

I tab. 4 redovisas produktionen år 1940 av stångjärn och -stål samt vissa andra smidda och pressade samt varmvalsade produkter, som, oberäknat i vissa fall omvällningar, framställt av förut ej vällda ämnen. I likhet med föregående år har därjämte i tabellen uppgivits värdet av manufakturvaror och mekaniska verkstadsprodukter, vilka blivit för avsalu framställda vid de i denna berättelse redovisade järnverken. Närmare specifikation av sistnämnda båda huvudslag av tillverkningar återfinnes i berättelsen om industri. Tabellen redogör sålunda, om ock delvis helt summariskt, för samtliga vid järnverken framställda mera förädlade produkter.

Som tillverkningarna av ämnesjärn och även i viss utsträckning andra av de redovisade produkterna, i den mån desamma ej som sådana exporteras eller gå till försäljning inom landet, ytterligare omvalsas till högre förädlade tillverkningar av smidesjärn och stål, hava i tab. 4 för undvikande av dubbelräkningar endast upptagits slutsummor för exporterat eller inom riket försålt smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål men ej för hela tillverkningen därav. Ej heller ha summor angivits för varmvalsade ämnen av göt-

metall, enär en del av de redovisade billetsen vidare utvalsats till platinor och sålunda finnas redovisade under båda dessa rubriker. Denna åtgärd utesluter ej, att i slutsumman för inom landet försålda tillverkningar gömma sig vissa dubbelräkningar, ty från ett verk till ett annat sålt parti kan av det senare verket hava ytterligare utvalsats. I vilken utsträckning dubbelräkningar av antydd art förekomma, låter sig emellertid ej utreda på grundval av den årliga produktionsstatistikens material.

Beträffande siffrorna i nedanstående tabell är att märka, att åtskillnad ej göres mellan varm- och kallvalsade rör i statistiken för ett större verk, varför en del rör av senare slaget ingår i redovisningen såsom varmvalsade.

*Tillverkningen av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål
åren 1938—1940.*

Varuslag	1938			1939			1940		
	Totala kvantiteten Ton	Därav för export %	Värde å tillverkningarna 1 000 kr.	Totala kvantiteten Ton	Därav för export %	Värde å tillverkningarna 1 000 kr.	Totala kvantiteten Ton	Därav för export %	Värde å tillverkningarna 1 000 kr.
Smitt järn av vällmetall.....	934	100·0	451	720	100·0	347	148	100·0	79
Varmvalsat järn av vällmetall ¹⁾	6 089	46·9	1 841	7 453	51·6	2 347	3 289	39·0	1 306
Smitt järn och stål av götmetall ¹⁾ ...	23 336	17·9	17 297	24 865	18·1	18 804	29 222	13·3	27 681
Varmvalsat järn och stål av götmetall:									
Billets (inkl. massiva tubämnen) och platinor, för avsalu....	52 277	12·8	11 407	60 863	10·4	13 354	52 863	13·8	17 032
Stångjärn och -stål (exkl. stångjärnsavhugg).....	203 358	15·1	59 619	228 399	13·4	68 094	261 515	17·6	111 625
Ihåligt borrhåll.....	14 201	92·0	8 197	13 850	80·6	7 974	7 182	81·4	4 780
Balkar.....	16 667	2·5	3 008	14 211	0·4	2 548	11 179	1·0	3 261
Vinkeljärn och annat fasonjärn (inkl. hjulband).....	41 817	5·2	9 619	47 280	5·5	10 662	45 325	3·3	14 524
Järnvägsskenor m. m.	8 633	38·6	1 338	10 599	—	1 908	15 866	—	4 406
Skarvjärn och bottenplåtar.....	3 635	—	821	4 828	—	883	909	—	314
Axlar.....	613	15·5	211	602	14·1	251	775	17·4	350
Bandjärn och bandstål m. m.	33 939	10·8	10 761	44 704	11·4	14 582	44 669	16·2	20 211
Valstråd.....	104 303	17·9	24 423	127 094	19·7	31 992	115 509	20·6	42 949
Grov- och mediumplåt.....	52 574	7·5	20 043	60 757	4·0	25 683	82 529	5·3	46 920
Tunnplåt.....	85 518	4·1	33 399	102 738	2·6	38 986	84 335	5·0	49 116
Rör (inkl. ihåliga tubämnen).....	67 170	41·8	35 574	81 571	43·2	40 122	65 487	37·9	47 962
Stångjärnsavhugg och skrot.....	276 674	0·1	20 233	313 785	0·1	26 290	326 675	0·0	33 152

¹⁾ Av ämnen ha endast medräknats för avsalu avsedda ämnen.

Tabellen utvisar, att flertalet tillverkningar år 1940 visserligen redovisas med lägre kvantiteter än året förut men att några av de mera betydande tillverkningslagen även 1940 varit i tillväxt. Av varmvalsade götmetallprodukter hade sålunda stångjärn och -stål en ökning på 14·5 %, järnvägsskenor 49·7 % samt grov- och mediumplåt 35·8 %. Minskning redovisas liksom år 1939 för balkar med 21·3 % och ihåligt borrhstål med 48·1 % samt i övrigt för billets och platinor för avsalu med 13·1 %, vinkeljärn med 4·1 %, valstråd med 9·1 %, tunnplåt med 17·9 % och för rör med 19·7 %. För smitt järn och stål av götmetall förelåg en ökning med 17·5 %. Sammanlagda kvantiteten vid järnverken producerat för direkt försäljning avsett smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål (stångjärnsavhugg och annat skrot ej inräknat) uppgick 1940 till 678 362 ton, medan kvantiteten år 1939 var 701 474 ton. Av de till avsalu redovisade smidda och pressade samt varmvalsade produkterna ha 19·2 % år 1940 mot 18·6 % år 1939 uppgivits vara avsedda för export.

Värdet av järnverkens avsaluproduktion av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål samt gjutgods, manufakturvaror och mekaniska verkstadsprodukter framgår av följande sammanställning.

Värdet av järnverkens avsaluproduktion av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål m. m. åren 1938—1940.

	1938	1939	1940
	Kronor	Kronor	Kronor
Smitt järn av vällmetall	450 820	347 450	78 800
Varmvalsat järn av vällmetall	1 635 771	2 100 249	1 121 808
Smitt järn och stål av götmetall	15 331 107	16 894 092	23 968 210
Varmvalsat järn och stål av götmetall.....	177 591 760	205 202 098	291 738 996
Därav: Ämnen	11 407 400	13 353 535	17 031 522
Grov- och mediumjärn	70 506 398	78 524 934	116 048 123
Finjärn	23 307 523	30 711 711	43 289 201
Plåt	40 881 987	45 361 807	72 647 814
Rör (inkl. ihåliga tubämnerna)	31 488 502	37 250 111	42 722 336
Summa smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål	195 009 458	224 543 889	316 907 814
Manufakturvaror och verkstadsprodukter:			
Tackjärns- och metallgjutgods	3 802 643	4 674 220	4 653 160
Manufakturvaror av järn och stål	71 159 093	81 641 812	103 055 434
Maskingods och övriga verkstadsarbeten	92 179 940	110 002 863	146 832 545
Summa manufaktur och verkstadsprodukter	167 141 676	196 318 895	254 541 139

Totala redovisade värdet av järnverkens för avsalu avsedda tillverkningar av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål, järn- och stålmanufaktur samt mekaniska verkstadsprodukter uppgick följaktligen för redogörelseåret till 571·4 milj. kronor mot 420·9 milj. 1939 och 362·2 milj. 1938, i vilka värdesiffror värdet av den relativt obetydliga avsalupost vid tillverkningen fallet skrot för omsmältning, som redovisas i tab. 4, ej ingår. Såsom framgår av tablån, förelåg ökning av försäljningsvärdet beträffande såväl egentliga valsverksprodukter (inkl. smide) som järnverkens tillverkning av manufakturvaror och verkstadsprodukter, varvid ökningen var kraftigast ifråga om förstnämnda tillverkningar.

Andra malmer än järnmalm.

Den totala brytningen av s. k. ädlare malmer uppgick, såsom framgår av tab. 6 i tabellverket, under år 1940 till 194 847 ton direkt användbar malm av olika slag med ett sammanlagt värde av 17 530 667 kronor jämte 974 016 ton för anrikning avsedd produkt. Vid 15 anrikningsverk, varav två även användes för järnmalmsanrikning, framställdes under redogörelseåret av 1 102 747 ton rågods (av vilka en del utgjorde avfall efter järnmalmsanrikning) 321 593 ton slig av skilda slag med ett sammanlagt värde av 22 619 683 kronor. Verken voro för anrikning av enbart annan malm än järnmalm i gång sammanlagt 78 895 timmar.

Under senare år har ifrågasvarande malmfångst fördelat sig på de olika produkterna på sätt som framgår av följande sammanställning.

Produktionen av andra malmer än järnmalm åren 1936—1940 i ton.

	1936	1937	1938	1939	1940
Guldmalm	296 185	244 978	260 540	242 280	229 291
Silver- och blymalm	15 329	14 819	13 535	14 195	15 055
Kopparmalm	5 453	7 628	15 191	16 434	17 784
Manganmalm	6 359	6 128	6 079	6 085	4 600
Zinkmalm	64 635	67 897	65 833	63 826	55 123
Volframalm	67	138	198	178	219
Svavelkis	134 206	172 968	186 390	191 737	194 215
Grafitmalm	250	100	192	549	153

Brytningskvantiteten för guldmalm sjönk med 5·4 %. Av nedanstående tabell över metallinnehållet i malmerna framgår, att guldkvantiteten i de brutna malmerna steg med 0·7 %. Den brutna kvantiteten svavelkis steg under året ytterligare och låg 1·3 % högre än 1939 års siffra. Brytningen av kopparmalm, som sedan 1933 år från år stigit, var 8·2 % högre än år 1939. Zinkmalmssiffran låg 13·6 % under 1939 års siffra.

Fördelningen av 1940 års fångst på direkt användbar malm och slig jämte malmernas värde visas av sammanställningen nedan.

	Direkt användbar malm		Slig		Summa användbar malm	
	Ton	Värde i kr.	Ton	Värde i kr.	Ton	Värde i kr.
Guldmalm	106 535	16 270 000	122 756	19 220 000	229 291	25 490 000
Silver- och blymalm	—	—	15 055	2 773 336	15 055	2 773 336
Kopparmalm	—	—	17 784	2 952 004	17 784	2 952 004
Manganmalm	2 890	80 113	1 710	128 545	4 600	208 658
Zinkmalm	—	—	55 123	4 162 200	55 123	4 162 200
Volframalm	—	—	219	922 430	219	922 430
Svavelkis	85 346	1 172 161	108 869	2 438 098	194 215	3 610 259
Grafitmalm	76	8 393	77	23 070	153	31 463

En i likhet med föregående år gjord reduktion av de ofta mycket olikvärdiga malmerna till innehållen ren metall har givit till resultat nedanstående kvantiteter.

	Guld kg	Silver kg	Koppar ton	Mangan ton	Volfram ton	Zink ton	Bly ton	Svavel ton	Grafit ton
I direkt användbar malm	4 208	7 884	2 252	860	—	—	—	32 001	19
» slig	2 559	26 807	7 238	634	87	29 089	10 024	54 921	50
Summa 1940	6 767	34 691	9 490	1 494	87	29 089	10 024	86 922	69
» 1939	6 723	34 925	9 610	1 798	95	34 021	8 668	87 342	165

¹ Framkalkylerat värde. — ² Delvis framkalkylerat värde. — ³ För 1939 ändras siffran från 120 ton till 95 ton.

I denna tablå har av svavel endast medräknats det, som ingår i såsom svavelkis redovisade malmer. I övriga malmer redovisas ett svavelinnehåll av 57 510 ton. Vidare tillkomma 123 ton järn i manganmalmslignen från Långban. Framför allt må dock erinras om att jämte de malmer, vilka här betecknats såsom manganmalmer (med tillsammans 1 494 ton ren mangan), flerstädes i mellansvenska bergslagen brytas järnmalmer med stundom mycket betydande manganhalt. Produktionen av dylika malmer uppgick under 1940 enligt tab. 1 och 2, i vilka manganhalterna för malmer och sliger med en uppgiven halt av i regel minst 1 % redovisats, till 532 959 ton direkt användbar malm och 109 971 ton slig, tillsammans innehållande 25 713 ton ren mangan. Sammanlagt skulle alltså manganinnehållet i olika slags malmer under redogörelseåret ha utgjort 27 207 ton.

Viktigast som exportvara av hithörande malmer är zinkmalm, varav under år 1940 utfördes 36 938 ton med ett värde av 4 330 800 kr. mot 56 999 ton året förut. Utförelsen av silver- och blymalm uppgick till 8 323 ton med värdet 2 155 712 kronor mot 11 854 ton år 1939.

Andra metaller än järn samt diverse närstående bergverksprodukter.

De i följande sammanställning upptagna totalkvantiteterna ädlare metaller utgöra rikets årsproduktion oavsett tillverkningsställe och utgångsmaterial, medan i tabellavdelningens tab. 5 endast redovisas produkter, framställda vid de i denna berättelse under rubriken andra metallframställningsverk o. d. inräknade företagen.

Tillverkningen av andra metaller än järn m. m. åren 1936—1940.

Å r	Guld (ur malmer)	Silver		Platina (ur skrot)	Raffinadkoppar	
		Totala tillverk- ningen	Därav ur skrot		Totala tillverk- ningen	Därav ur skrot
	K i l o g r a m				T o n	
1936	5 102 18	18 302	4	1	10 244	697
1937	4 906 37	17 131	—	2	10 100	1 007
1938	6 158 33	20 013	—	—	11 284	616
1939	6 092 78	20 488	—	—	11 838	762
1940	6 499 56	23 716	9	—	12 887	420

Å r	Aluminium		Frisk- och raffinadbly (ur skrot)	Handels- och finzink (ur skrot)	Tenn (ur skrot)	Svavel
	Totala tillverk- ningen	Därav ur skrot				
T o n						
1936	1 819	17	5	380	26	19 616
1937	2 284	453	7	138	23	18 432
1938	2 418	526	5	187	17	17 793
1939	2 788	822	4	141	5	20 572
1940	2 276	702	131	34	23	18 161

Den framställda guldkvantiteten var 6·7 % högre än 1939 års siffra och den högsta efter 1935. Anmärkas bör, att endast den guldkvantitet, som under året slutraffinerats, medtages i statistiken för respektive år. Silverproduktionen var den största, som uppnåts. Kopparrproduktionen var den hittills högsta och 8·9 % högre än 1939. Aluminiumframställningen ur utländsk aluminiumoxid, som började hösten 1934 och till 1939 ökat relativt jämnt, minskade med 19·9 %. I samband med denna produktion har de senaste åren aluminium även utvunnits ur skrot. Någon framställning av bly och zink ur inhemska malmer har under de senaste åren ej ägt rum.

Vid anläggningar, inordnade i bergsberättelsens grupp andra metallframställningsverk o. d., framställdes 1940 såsom halvprodukter vid koppartillverkningen 143 ton kopparskärsten, 2 892 ton cementkopparr, 230 ton råkopparr samt 10 143 ton bessemerkopparr.

Stenkol, eldfast lera och klinkerlera.

Stenkolsproduktionen uppnådde under 1940 en kvantitet av 498 107 ton, vilket innebär ökning med 12·3 % i förhållande till 1939. Produktionen utgör som bekant endast en mindre del av landets totala stenkolskonsumtion.

Produktionen av eldfast lera, som under tiden 1933—1939 oavbrutet stigit, var 19·5 % lägre än 1939 års siffra. För klinkerlera sjönk produktionssiffran med 36·7 %.

Produktionen av stenkol och leror åren 1936—1940 i ton.

Å r	Stenkol	Därav stenkol			Eldfast lera	Klinkerlera
	Totala kvantiteten	N:o 1	N:o 2	N:o 3		
1936.....	455 846	231 110	131 968	92 768	88 345	35 725
1937.....	460 465	249 712	119 660	91 093	99 827	49 235
1938.....	431 030	239 625	95 074	96 331	118 409	35 902
1939.....	443 695	242 733	94 683	106 279	138 953	39 415
1940.....	498 107	293 784	106 518	97 805	111 917	24 937

Stenkolsproduktionen redovisas ovan fördelad på tre olika kvaliteter: n:o 1 med ett effektivt värmevärde av 4 800—5 600 värmeenheter och med askhalt till och med 13 %, n:o 2 med 3 900—4 600 värmeenheter och med askhalt från 14 till och med 35 % och n:o 3 med omkring 2 700 värmeenheter och med askhalt från 36 till och med 55 %.

Genomsnittliga brytningen under jord av berg, stenkol och lera per arbetare vid den starkt rationaliserade driften utgjorde 1940 enligt sammanställningen nedan 968 ton mot 1 029 ton 1939 och 965 ton 1938.

År	Brytningsmängd berg, stenkol och lera under jord	Antal arbetare under jord	Ton per arbetare
	Ton		
1939	724 273	704	1 029
1940	747 674	772	968

Den totala brytningsmängden är likväl större än vad ovanstående siffror utvisa, när även betydande, merendels obestämbara, kvantiteter sandsten och skiffer brytas men kvarlämnas som fyllning i gruvorna.

Oarbetad sten och stenarbeten.

Stenindustriens totala produktvärde, som under de senaste åren visat oavbruten ökning och år 1939 steg med 4 %, sjönk under år 1940 med 25 %. Arbetarantalet minskade med 22,6 % och antalet arbetstimmar med 29,6 %. Gatstensproduktionen sjönk från 351 099 till 217 939 ton eller med 38 %. Därvid minskade tillverkningen av storgatssten med nära 63 % och smågatsstensproduktionen med 32,6 %. Exporten av gatsten uppgick till endast 23 192 ton mot 43 966 ton år 1939 och 117 071 ton år 1938. Kantstensproduktionen minskade under året med hälften. Tillverkningen av byggnadssten steg med 4,7 % till 36 846 ton; en stor del av den redovisade produktionen bestod dock av bombvalvsten och annan i ringa grad bearbetad sten. Makadamtillverkningen minskade med en tredjedel. Brytningen av blocksten av vanliga (röda och grå) graniter steg med 24,5 %, medan brytningssiffran för svarta och gröna graniter minskade med 8,5 %. Totala blockstensexporten sjönk från 58 591 ton år 1939 till 40 125 ton år 1940. Värdesiffran för arbeten av kalksten och dolomit var ungefär hälften så hög som 1939 och värdet av marmorarbeten understeg med 58 % 1939 års siffra. Avsaluproduktionen av omalen fältspat minskade med mer än hälften, medan kvartsproduktionen endast minskade med 13,4 %.

Vid kalkbruken har under år 1940, vad den osläckta kalken beträffar, produktionen nedgått med 28 % till 4 601 149 hl; minskningen är därvid relativt sett störst för den periodiskt brända kalken. Bränd dolomit uppvisar en ökning med 5,6 %. Under året levererad jordbrukskalk har redovisats med 194 241 ton jämte 2 300 ton mjölkalk och 34 040 ton kalkstensmjöl; motsvarande siffror år 1939 voro resp. 243 535, 4 898 och 68 642 ton. För periodisk bränning användes under redogörelseåret 540 fältugnar, kalkfyrrar och jordugnar samt för kontinuerlig bränning 72 schaktugnar och 3 ringugnar jämte 2 roterande brännugnar och 8 dolomitugnar. Uppgifterna om ugnarna avse liksom produktionsuppgifterna ovan framställningen vid de egentliga kalkbruken. För industriens eget behov brännes kalk vid en del sulfatmasse- och karbidfabriker samt sockerbruk. Produktionssiffrorna från dessa — 1 868 600 hl mot 2 323 000 hl år 1939 — ha i not 2 till tab. 7 skilts ut ur totalkvantiteten. Vid sulfatmasse- och karbidfabrikerna redovisades 28 schaktugnar och 4 ringugnar, vid sockerbruken 22 schaktugnar.

Vid den på Kinnekulle bedrivna verksamheten för utvinning av olja användes 25 205 ton alunskiffer, varur erhöles 621 ton olja. För användning vid tillverkningen av superfosfat har ur malm från Gällivare malmfält framställt 2 288 ton och i Grängesbergs Sovringsverk 5 191 ton apatitlig.

Till den årliga bergverksstatistiken insamlas alltjämt uppgifter rörande den totala brytningskvantiteten av vissa bergarter, men dessa data publiceras fr. o. m. 1928 års berättelse icke i tabellbilagan. För redogörelseåret äro dessa totala brytningsmängder följande: alunskiffer 251 366 ton (därav 226 161 ton till bränsle), sandsten 28 445 ton, lerskiffer 213 351 ton, flinta 1 218 ton, kalksten 2 478 260 ton (därav 9 052 ton kalkmargel, använd för cementfabrikation), kvartsit 197 824 ton, krita 25 596 ton samt kiselgur 7 620 kubikmeter.

Stenbrottens och stenhuggeriernas avsaluproduktion länsvis framgår av tabellen å sid. 27.

Stenbrottens och stenhuggeriernas avsaluproduktion länsvis år 1940.

L ä n	Granit och gnejs			Svarta och gröna graniter		Täljsten	Skiffer
	Blocksten o. krossad sten	Gatsten	Andra arbeten	Blocksten	Arbetad sten	Arbetad sten, alla slag	
						Ton	Kronor
Stockholms stad	4 300	—	35 240	—	1 790	—	—
Stockholms län	25 251	7 420	349 430	—	14 275	—	—
Uppsala län	—	10 800	26 230	—	—	—	—
Södermanlands län	—	—	59 645	—	3 500	—	—
Östergötlands län	1 445	10 396	184 438	—	18 519	—	4 000
Jönköpings län	3 527	5 910	203 609	3 223	122 865	—	—
Kronobergs län	—	3 150	211 566	7 284	554 178	—	—
Kalmar län	10 239	206 218	625 502	80	1 471 059	—	—
Blekinge län	92 734	427 574	269 272	8 363	290 412	—	—
Kristianstads län	94 912	59 196	176 535	18 875	242 212	—	—
Malmöhus län	217 014	—	327 300	—	69 352	—	—
Hallands län	12 055	114 424	259 196	—	10 100	—	—
Göteborgs och Bohus län	145 988	3 761 298	1 443 314	175	95 677	—	—
Älvsborgs län	19 969	17 899	229 055	—	99 651	—	—
Skaraborgs län	1 976	16 468	192 444	—	39 696	—	3 458
Värmlands län	4 022	6 647	145 235	—	1 546	—	4 135
Örebro län	—	—	57 979	—	5 799	—	159 400
Västmanlands län	2 084	590	52 038	—	—	—	15 631
Kopparbergs län	6 965	5 100	104 700	—	—	—	—
Gävleborgs län	—	8 815	78 131	—	—	—	—
Västernorrlands län	28	6 390	33 876	—	—	—	—
Jämtlands län	6 068	—	28 000	—	—	779 411	—
Västerbottens län	110	—	7 814	—	—	—	—
Norrbottnens län	3 600	880	22 729	—	500	—	—
Hela riket 1940	652 287	4 669 175	5 123 278	38 000	3 041 131	779 411	186 624
» » 1939	942 049	6 923 818	6 841 206	41 524	3 874 567	650 923	316 697

L ä n	Sandsten, kvartsit och flinta		Kalksten, dolomit och marmor				Fältspat	Kvarts
	Råsten, krossad o. malen sten	Arbetad sten, alla slag	Råsten o. krossad sten	Kalkstensmjöl	Arbeten av		Omalen	Ton
					Kalksten och dolomit	Marmor		
Stockholms stad	—	—	—	—	139 172	224 787	—	—
Stockholms län	—	—	—	—	4 640	118 780	4 804	3 113
Uppsala län	—	—	—	—	1 200	2 300	—	—
Södermanlands län	—	—	35 047	—	3 580	874 817	—	123
Östergötlands län	23 670	19 475	4 735	—	145 971	740 180	544	4 547
Jönköpings län	—	—	—	—	10 535	29 233	—	—
Kronobergs län	—	—	—	—	—	51 450	—	—
Kalmar län	116	—	1 926	—	114 263	—	—	—
Gotlands län	—	115 472	507 942	9 081	44 343	17 200	—	—
Blekinge län	—	—	—	640	—	—	58	148
Kristianstads län	1 632	—	142	21 370	18 573	2 039	—	—
Malmöhus län	181 813	47 080	24 197	16 284	85 489	229 783	—	—
Hallands län	—	—	—	—	—	—	—	—
Göteborgs och Bohus län	—	—	—	—	—	276 231	1 139	8 964
Älvsborgs län	12 814	—	151	32	818	13 500	—	29 548
Skaraborgs län	553	—	6 189	250	222 043	11 956	—	—
Värmlands län	2 867	—	18 284	—	250	27 000	—	—
Örebro län	3 045	—	42 518	2 700	313 398	403 734	45	3 195
Västmanlands län	—	—	7 610	—	1 881	23 651	6 654	3 958
Kopparbergs län	185	19 375	52 203	3 186	2 600	10 000	—	6 928
Gävleborgs län	—	3 945	8 083	—	921	24 728	—	847
Västernorrlands län	—	—	—	—	—	6 200	—	—
Jämtlands län	—	—	5 513	300	283 000	—	—	—
Västerbottens län	—	—	—	—	—	3 600	—	39
Norrbottnens län	—	—	—	—	—	—	396	5 672
Hela riket 1940	225 695	205 347	714 540	53 843	1 398 677	3 091 169	13 651	67 082
» » 1939	244 873	228 701	852 249	94 067	2 814 194	7 323 865	29 753	77 430

B) Råmaterial och bränsle samt drivkraft.

Råmaterial och bränsle.

I tabellen å sid. 30 ha sammanställts uppgifter angående åtgången av vissa råmaterial inom järn- och metalltillverkningens olika huvudgrenar 1940, och äro här under rubrikerna tackjärn (elektrotackjärn i annan ugn) och götmetall även inräknade smärre kvantiteter råmaterial, vilka konsumerats för tillverkningen av dylika produkter vid några anläggningar, som ej äro hänförliga till bergverk.

Förbrukningen av råmaterial har kvantitativt, såsom naturligt är, i stort sett följt de inträdda förändringarna i produktionens storlek. Sälunda har, vad först tackjärnstillverkningen beträffar, totalförbrukningen av råvaror ökat i ungefär samma grad som produktionen av tackjärn. Ökningen faller på styckemalm, briketter och sinter, medan sligförbrukningen visar minskad kvantitetssiffra. Fördelningen av viktigare råmaterial på olika slag av tackjärnsframställning framgår av nedanstående tablå (kvantiteter i ton).

	Elektro- tackjärn	Koks- tackjärn	Annat tackjärn
Styckemalm.....	31 661	52 149	95 252
Slig	4 299	2 779	31 894
Briketter	—	—	12 382
Sinter	109 371	432 665	453 698
Manganmalm: inhemsk	343	—	591
utländsk	—	—	101
Annan malm (apatitlig)	—	162	—

Ovan upptagna förbrukningssiffror för elektrotackjärn avse endast i elektrisk masugn framställt tackjärn. För tillverkning av tackjärn i annan elektrisk ugn förbrukades bl. a. 80 ton utländskt kokstäckjärn, 1 734 ton gjutjärnsskrot samt 2 421 ton eget och 148 ton inköpt ordinärt smidesskrot. För samma tillverkning användes även redovisade 8 ton andra ferrolegeringar, vilka utgjordes av fosforjärn. Av den för tackjärnstillverkningen redovisade slaggkvantiteten voro 1 525 ton manganslagg, som använts i elektromasugn.

Vid ferrolegeringsverken minskade den totala malmförbrukningen. Ökning föreligger dock för inhemsk manganmalm, titanmalm och nickelmalm. I de redovisade malmkvantiteterna ingår slig med 1 465 ton i krommalm, 351 ton i inhemsk manganmalm och 365 ton i molybdenmalm. Redovisade 505 ton andra malmer utgjordes av 81 ton vanadinmalm, 59 ton bauxit, 9 ton columbiummalm, 106 ton titanmalm och 250 ton nickelmalm. Av den till 21 288 ton uppgående förbrukningen av slagg utgjordes 14,618 ton av kromslag och 2 125 ton av manganslagg. Utöver i tabellen upptagna råmaterial ha redovisats 109 ton aluminium.

Under det att götmetallproduktionen 1940 var i det närmaste lika stor som 1939, ägde en förskjutning rum mellan förbrukningen av tackjärn och av skrot. Den förra steg nämligen med 15,3 % genom ökning av konsumtionen av inhemskt träkols- och kokstäckjärn. Förbrukningen av skrot sjönk med 8,5 %, vilket väsentligen berodde på att det direkt importerade skrotet av ordinär kvalitet 1940 endast uppgick till ungefär en femtedel av 1939 års siffra. Järnsvampförbrukningen steg och uppgick år 1940 till 16 396 ton svensk järnsvamp. Förbrukningen av ferrolegeringar ökades. De 468 ton legeringar, som i tabellen ej specificerats, utgjorde: 3 ton columbiumjärn, 49 ton fosforjärn, 3 ton kalciummolybden, 7 ton kiselaluminiumjärn, 10 ton kiselaluminiummanganjärn, 30 ton kiselkalcium, 11 ton kiselkromjärn, 69 ton kiselspegeljärn,

24 ton koboltjärn, 155 ton molybdenjärn, 3 ton svaveljärn, 46 ton titanjärn och 58 ton vanadinjärn. Förutom i tabellen upptagna råmaterial har för göttillverkningen redovisats förbrukning av bl. a. 117 ton aluminium, 52 ton bessemerugnsbottnar, 33 ton kobolt, 14 ton koppar, 1 574 ton nickel, 202 ton vanadintackjärn samt 21 ton kopparskrot.

Duplexförfarande har använts för framställning av elektrostål dels ur 78 914 ton thomastackjärn, dels ur 23 331 ton sur maringöt. Från ljusbågeugn har till induktionsugn överförts 5 457 ton stål i flytande tillstånd.

Den minskade produktionen av vällmetall har medfört en motsvarande minskning av tackjärnsförbrukningen. — Förbrukningssiffrorna för övriga järnverksprodukter avse i huvudsak råmaterial för framställning av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål. — Järnverkens förbrukning av tackjärn och skrot för framställning av vanligt tackjärnsgjutgods är icke här medräknad, enär denna förbrukning redovisas i den allmänna industriberättelsen.

Metallframställningsverkens totala malmförbrukning har minskats från 373 102 ton år 1939 till 359 809 ton år 1940. Sistnämnda kvantitet utgjordes av: 111 611 ton guldmalm och 116 929 ton guldmalmsslig (även hållande silver, koppar, arsenik m. m.), 16 279 ton inhemsk och 626 ton utländsk kopparmalmsslig, 2 847 ton aluminiumoxid, 430 ton inhemsk och 3 667 ton utländsk svavelkis, 133 ton kryolit, 28 140 ton importerade kisbränder samt 9 540 ton kisbränder ur inhemsk och 69 607 ton ur utländsk svavelkis. Utöver tabellens siffror ha metallframställningsverken redovisat förbrukning av 1 200 ton koppar, 258 ton kopparskrot, 712 ton aluminiumskrot, 16 473 ton salt och 361 ton soda.

Vid samtliga bergverk redovisades följande förbrukning av smörjmedel: maskin- och cylinderoljor 1 820 479 kg, smörjmedel för förbränningsmotorer, ång- och vattenturbiner samt kompressorer 171 077 kg, konsistensfett (inkl. kullagerfett) 318 253 kg samt övriga slag 590 114 kg. Förbrukningen av flotationsoljor redovisades med 432 496 kg, av transformatorolja med 117 911 kg samt av härdningsoljor med 258 564 kg.

En allmän översikt över bergverkens förbrukning av bränsle 1940 lämnar tabellen å sid. 31, medan tabellen å sid. 32, över träkolförbrukningen, är byggd på särskilda, specificerade uppgifter angående konsumtionen av träkol vid tillverkning av järn- och stålvaror, sedan 1936 angivna i vagnskuberat mått före intagning i kolhus. Att kvantitetssiffrorna i de båda tabellerna ej överensstämmer, beror dels på olika beräkningssätt från uppgiftslämnarnas sida (t. ex. med resp. utan avstybbning), dels på att i sistnämnda tabell äro inräknade vissa kvantiteter träkol, förbrukade för tillverkning av bergverksprodukter vid några företag, som ej hänföras till bergverk, vilka kvantiteter jämte andra bränslemedel, som åtgått för dylik tillverkning vid anläggningar av denna kategori, även äro redovisade under rubrikerna tackjärn (elektrotackjärn i annan ugn) och götmetall i tabellen å sid. 31 (jämför vad å sid. 28 sagts angående råmaterial). Den i föregående berättelser publicerade tabellen över produktionen av ugnskolade skogskol samt träkol av sågverksribb har i år uteslutits. Några uppgifter om den mest betydande träkoll tillverkningen, milkolningen i skogarna, insamlas ej, enär ifrågavarande kolning är att anse såsom hörande till skogsbruket. Att märka är, att de redovisade värdena för förbrukade träkol gälla förbrukningsplatsen, varför i värdena ingå frakt och inköpskostnader m. m.

Siffrorna i tabellen å sid. 31 angående bränslekonsumtionen inom vissa särskilda grenar av järnindustrin samt vid brikett- och sinterframställningen äro också närmast baserade på avgivna specialuppgifter.

Bland de för brikettering och sintring upptagna bränslemedlen ingår även det bränsle, som åtgått vid tillverkning av briketter och sinter av purple-ore.

Förbrukning av vissa råmaterial m. m. vid järnverk samt andra metallframställningsverk o. d. år 1940. Ton.

Förbrukade varuslag	Förbrukning för framställning av						
	tack-järn	ferro-legeringar	väll-metall	göt-metall	övriga järn-verks-produkter	andra metaller o. d.	Summa
Järnmalm	179 062	90	—	36 054	—	—	215 206
Järnmalmsslig	38 972	485	—	1 077	—	²⁾ 33 000	73 534
Briketter (av slig)	12 382	—	—	928	—	—	13 310
Sinter (av slig)	995 724	—	—	—	—	²⁾ 3 900	999 624
Andra malmer (inkl. slig):							
krommalm	—	31 006	—	426	—	—	31 432
manganmalm: inhemsk	934	6 624	—	3	—	—	7 561
utländsk	101	12 510	—	—	—	—	12 611
molybdenmalm	—	393	—	8	—	—	401
volframalm	—	915	—	47	—	—	962
andra malmer o. d.	162	505	—	8	—	359 809	360 484
Tackjärn: träkols-	22	—	18 512	271 335	—	—	259 869
därav elektro-	21	—	433	62 710	—	—	63 164
koks-	80	—	—	294 070	—	—	294 150
därav utländskt	80	—	—	39 295	—	—	39 375
Gjutjärnsskrot	2 673	—	43	37 418	—	—	40 134
Smidesskrot:							
eget	3 142	72	11	341 817	92	—	345 134
köpt: kvalitets-	—	73	—	52 365	1 559	—	53 997
ordinärt	316	7 141	—	234 034	20	2 123	243 634
därav direkt import.	—	—	—	32 374	20	332	32 726
Ferrolegeringar:							
kiseljärn, högst 15 % kisel	192	—	—	111	—	—	303
” ”, över 15 % ”	48	258	—	4 353	4	—	4 663
kisel-manganjärn	—	602	—	1 520	—	—	2 122
kromjärn, högst 1 % kol	—	—	—	5 100	—	—	5 100
” ”, över 1 % ”	—	—	—	1 971	—	—	1 971
mangan- och spegeljärn	61	21	—	7 367	2	—	7 451
volframjärn	—	—	—	445	—	—	445
andra ferrolegeringar	8	—	—	468	1	—	477
Slagg	9 441	21 288	—	363	—	—	31 092
Kalksten	113 914	1 748	—	24 086	287	³⁾ 3 611	143 646
Kalk, bränd	65	14 337	—	35 981	—	—	50 383
Dolomit: rå	461	—	—	17 194	12	—	17 667
bränd	68	—	—	12 615	—	—	12 683
Kvarts	1 058	42 406	33	31 996	2 261	19 721	97 475
Sandsten	—	—	25	11 166	1 782	—	12 973
Flusspat	5	61	—	2 444	64	—	2 574
Kvarts-, kvartsit- o. silikategel	19	135	11	8 001	311	—	8 477
Magnesittegél	21	369	—	1 820	181	—	2 391
Krommagnesittegél	—	—	—	1 392	50	—	1 442
Chamottetegél	1 922	227	16	10 521	4 386	²⁾ 4 251	21 323
Sintermagnesit och magnesitmjöl	21	—	—	468	29	—	518
Eldfast lera	122	—	4	5 625	344	—	6 095
Kolektroder	265	1 603	—	64	—	⁴⁾ 40	1 972
Grafit elektroder	6	7	—	891	—	—	904
Elektrodmassa	424	1 750	—	763	—	987	3 924

¹⁾ Dessutom 109 ton valssinter. — ²⁾ För järnsvampframställning. — ³⁾ Därav 2 377 ton för järnsvampframställning. — ⁴⁾ Därav 15 ton för järnsvampframställning.

Bränslekonsumtionen vid bergverken år 1940.

	Stenkol (inkl. stybb och briketter)	Koks	Koks- stybb	Torv- bränsle	Träkol	Träkols- stybb
	T o n				Hektoliter	
Järngruvor	9 632	7 364	48 647	—	36 849	719 155
därav vid brikettering och sintring ..	6 821	4 557	48 647	—	540	719 155
Andra malmgruvor	434	151	—	—	15 790	—
Järnverk	464 023	284 334	38 882	922	21 318 523	62 673
vid framställning av:						
tackjärn	1 119	244 290	6 556	—	20 163 035	43 595
därav: elektrotackjärn i masugn	—	5 268	6 110	—	1 690 200	2 450
» i annan ugn	—	53	310	—	—	—
kokstäckjärn	—	238 964	25	—	—	—
annat tackjärn	1 119	5	111	—	18 473 835	41 145
ferrolegeringar	61	2 774	23 867	—	626 226	910
järnsvamp	11 782	—	8 276	—	51 640	—
smältstycken och råskenor	310	—	—	—	500 025	—
götmetsall	150 582	4 776	183	482	100 074	2 881
smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål	274 415	21 177	—	440	64 516	9 532
Andra metallframställningsverk o. d. . .	46 972	34 686	—	—	10 617	—
Stenkolsgruvor	2 958	—	—	—	—	—
Stenindustriella anläggningar	43 664	8 087	—	112	16 112	—
Summa 1940	567 683	334 622	87 529	1 034	21 397 891	781 828
» 1939	623 229	303 425	85 280	570	18 864 176	713 630

	Ved i större stycken (kastved)	Annat trä- bränsle	Flytande bränsle	Gas- formiga bränslen	Alun- skiffer	Summa bränsle med reduktion till stenkol ¹⁾
	Kubikmeter	Ton	1 000 m ³	Ton	Ton	Ton
Järngruvor	26 438	26 628	717	12 932	—	91 546
därav vid brikettering och sintring ..	20	5 662	48	12 932	—	77 770
Andra malmgruvor	20 787	1 517	242	—	—	4 898
Järnverk	174 654	618 073	5 083	566 292	—	1 346 223
vid framställning av:						
tackjärn	505	53	4	226 544	—	642 099
därav: elektrotackjärn i masugn	8	—	—	—	—	40 725
» i annan ugn	—	—	—	—	—	381
kokstäckjärn	8	—	—	226 390	—	284 899
annat tackjärn	489	53	4	154	—	316 094
ferrolegeringar	1 053	—	153	—	—	39 104
järnsvamp	162	—	1	—	—	21 378
smältstycken och råskenor	420	53	—	—	—	8 887
götmetsall	121 414	473 810	844	52 992	—	230 280
smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål	28 771	71 112	1 426	135 069	—	331 823
Andra metallframställningsverk o. d. . .	1 965	—	1 001	—	—	85 408
Stenkolsgruvor	—	—	18	—	—	2 986
Stenindustriella anläggningar	142 775	11 310	796	—	216 246	122 259
Summa 1940	366 619	657 528	²⁾ 7 857	³⁾ 579 224	216 246	1 653 320
» 1939	280 430	436 104	15 820	623 575	267 716	1 625 058

¹⁾ De använda reduktionstalen äro för: koks och koksstybb 1'05; torvbränsle 0'5; träkol och träkolsstybb 0'017; ved i större stycken 0'17; annat träbränsle 0'09; flytande bränsle: bensin och lättbentyl 1'6, motor- och pannbrännolja samt fotogen 1'5; gasformiga bränslen: masugns gas 0'15, lysgas 0'12, koksugns gas 0'7; alunskiffer 0'2. — ²⁾ Därav 6 718 ton motor- och pannbrännolja, 276 ton fotogen samt 669 ton bensin och 194 ton lättbentyl. — ³⁾ I siffran 579 224 ingår masugns gas med 576 869, lysgas med 278 och koksugns gas med 2 077.

Träkolförbrukningen vid verk med framställning av järn och stål år 1940.

L ä n	Träkol av skogs- och stubbved	Träkol av sågverksribb	Summa	Värde i kronor	Medel- värde per hl i kronor
	H e k t o l i t e r				
Stockholms län	349 661	349 662	699 323	1 223 814	1·75
Uppsala län	693 038	—	693 038	1 243 850	1·79
Södermanlands län	7 733	123 032	130 765	197 190	1·51
Östergötlands län	161 657	366 937	528 594	969 195	1·83
Kronobergs län	—	374	374	748	2·00
Blekinge län	—	8 171	8 171	7 355	0·90
Malmöhus län	5	—	5	6	1·20
Älvsborgs län	340	134 150	134 490	248 413	1·85
Värmlands län	1 761 594	722 753	2 484 347	4 137 046	1·67
Örebro län	2 474 334	1 550 305	4 024 639	6 229 971	1·55
Västmanlands län	4 831 409	173 320	5 004 729	7 664 413	1·53
Kopparbergs län	2 176 930	145 500	2 322 430	4 018 897	1·73
Gävleborgs län	5 157 767	36 500	5 194 267	7 819 376	1·51
Västernorrlands län	93 037	166 828	259 865	418 319	1·61
Norrbottnens län	171 667	35 133	206 800	299 406	1·45
Hela riket	17 879 172	3 812 665	21 691 837	—	—
Värde i kronor	28 543 304	5 934 695	—	34 477 999	—
Medelvärde per hl i kronor	1·60	1·56	—	—	1·59

Medelinköpspriset för förbrukade träkol utgjorde, som synes, 159 öre per hl, vilket innebär ökning med 37 öre per hl sedan 1939.

I likhet med föregående år ha vissa beräkningar gjorts i syfte att erhålla ett enhetligt mått på bergverkens totala konsumtion av bränslemedel. Resultatet av dessa beräkningar framgår av sista kolumnen i tabellen å sid. 31. Redogörelseårets totala bränsleförbrukning skulle i enlighet härmed motsvara omkring 1 653 320 ton stenkol, d. v. s. representera ett värmevärde av c:a 11 100 miljarder kalorier, vilket innebär en ökning på omkring 2 % mot 3 % föregående år. Givetvis kan ej vid detta slags beräkningar hänsyn tagas till det ganska växlande värmevärdet hos olika kvaliteter av ett och samma bränsleslag. Den erhållna totalsiffran kan regelbundet anses något för hög, enär de redovisade stenkolen vid här gjord beräkning genomgående anses betyda prima engelska kol, medan i verkligheten inom flera produktionsgrenar stenkol med betydligt lägre värmevärde förbrukas, såsom vid stenkolsbrytningen och järnsvampsframställningen, där nästan uteslutande svenska kol användas.

Under det att bränslekonsumtionen har ökat vid malmbrytning samt vid tillverkning av tackjärn, järnsvamp och ferrolegeringar, har minskning inträtt vid den följande förädlingen till smältstycken och råskenor, götmetall samt smitt och pressat, varmvalsat järn och stål. Järnverken ökade under året sin bränsleförbrukning med 5 % och uppnådde en från 79 % år 1939 till 81 % år 1940 ökad andel av den totala bränsleförbrukningen. Vid framställningen av tackjärn ökade bränsleförbrukningen med 21 % för vanligt träkolstäckjärn och med 18 % för kokstäckjärn samt minskade vid vällmetalltillverkningen med 47 %. Den för järngruvorna redovisade bränsleåtgången, som under 1940 ökat med 9·6 % jämfört med året förut, användes till största delen vid sintringsverken (inkl. brikettering och sintring av purple-ore). Vid stenindustriella anläggningar har bränslekonsumtionen minskat med över 26 %. Bränslekonsumtionen vid metallframställningsverken var 2·1 % lägre än 1939. Som

Använda motorer och deras fördelning på olika slag av bergverk år 1940.

	Gruvor, anriknings- och briketteringsverk		Järnverk		Andra metallframställningsverk o. d.		Stenindustriella anläggningar		Summa hkr
	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	
För omedelbar maskindrift:									
Vattenhjul	1	5	6	240	—	—	2	34	279
Vattenturbiner	3	220	96	20 248	—	—	1	40	20 508
Ångmaskiner	6	407	7	1 775	—	—	13	464	2 646
Olje- och gasmotorer ..	23	634	4	320	—	—	217	5 208	6 162
Elektriska motorer ..	5 399	159 416	20 083	365 534	2 083	21 362	2 655	35 190	581 502
Summa 1940	5 432	160 682	20 196	388 117	2 083	21 362	2 888	40 936	611 097
» 1939	4 885	151 863	18 419	359 145	1 926	20 322	2 809	39 846	571 176
För elektrisk generatordrift:									
Vattenturbiner	49	11 471	158	313 771	—	—	2	960	326 202
Ångmaskiner	1	15	5	670	—	—	1	60	745
Ångturbiner	3	1 375	10	14 185	1	1 900	—	—	17 460
Olje- och gasmotorer ..	7	911	6	5 230	—	—	4	660	6 801
Summa 1940	60	13 772	179	333 856	1	1 900	7	1 680	351 208
» 1939	62	14 769	172	314 603	1	1 900	5	1 380	332 652

Drivkraftens fördelning länsvis år 1940.

L ä n	Vattenhjul	Vattenturbiner	Ångmaskiner	Ångturbiner	Olje- och gasmotorer	Summa primärmotorer	Elektriska motorer
Hästkrafter							
Stockholms stad	—	—	—	—	—	—	163
Stockholms län	—	—	385	925	35	1 345	3 060
Uppsala län	100	1 540	100	260	228	2 228	12 567
Södermanlands län	—	2 515	—	2 850	4 798	10 163	13 432
Östergötlands län	70	2 970	36	3 450	655	7 181	15 076
Jönköpings län	—	—	—	—	120	120	938
Kronobergs län	—	—	30	—	175	205	1 323
Kalmar län	—	—	85	—	754	839	4 391
Gotlands län	—	—	—	—	125	125	2 648
Blekinge län	14	1 740	—	—	721	2 475	4 998
Kristianstads län	20	—	138	—	690	848	5 719
Malmöhus län	5	—	80	—	546	631	10 348
Hallands län	—	—	—	—	—	—	3 239
Göteborgs och Bohus län	—	—	85	—	1 403	1 488	3 617
Älvsborgs län	—	—	—	—	100	100	5 901
Skaraborgs län	—	—	—	—	120	120	1 885
Värmlands län	—	130 806	150	—	—	130 956	48 076
Örebro län	—	35 931	375	1 500	259	38 065	62 377
Västmanlands län	50	15 585	455	875	240	17 205	61 319
Kopparbergs län	—	149 101	57	—	256	149 414	139 092
Gävleborgs län	20	5 622	1 415	5 700	600	13 357	96 310
Västernorrlands län	—	—	—	—	—	—	158
Jämtlands län	—	900	—	—	366	1 266	1 416
Västerbottens län	—	—	—	1 900	410	2 310	31 738
Norrbottnens län	—	—	—	—	362	362	51 711
Hela riket 1940	279	346 710	3 391	17 460	12 963	380 803	581 502
» » 1939	290	320 089	4 540	25 200	13 483	363 602	540 226

C) **Arbetsgivare och personal.****Arbetsgivare.**

Fördelningen av de under 1940 i gång varande bergverken efter olika kategorier av arbetsgivare framgår av nedanstående tabell. Under rubriken annat bolag hava förts företag, som av storbhusdelägare drivits i bolag, samt intressentskap och sådana föreningar av antingen aktiebolag sinsemellan eller aktiebolag jämte enkla bolag eller enskilda personer, som icke för det ifrågasvarande företagens drift bildat särskilt aktiebolag.

För möjliggörande av jämförelser med berättelserna före 1921 års, i vilka berättelser fältspats- och kvartsbrotten redovisades skilda från stenbrotten, må nämnas, att antalet fältspats- och kvartsbrott, ingående i det anförda antalet stenindustriella anläggningar, uppgick till 18. Totala antalet av de fältspats- och kvartsbrott, vilkas brytning ingår i den redovisade produktionen (jämför vad å sid. 8 i 1936 års berättelse sagts), var 36.

Bergverkens fördelning efter arbetsgivare år 1940.

	Bergverk, vid vilka rörelsen bedrivits av										Summa			
	enskild person		aktiebolag		annat bolag		ekonomisk förening		kommun		staten		Antal	%
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%		
Järngruvor	1	1·1	88	93·5	5	5·4	—	—	—	—	—	—	92	100·0
Andra malmgruvor	1	4·8	16	76·2	2	9·5	—	—	—	—	2	9·5	21	100·0
Järnverk	—	—	69	98·6	1	1·4	—	—	—	—	—	—	70	100·0
Andra metallframställningsverk o. d.	—	—	4	100·0	—	—	—	—	—	—	—	—	4	100·0
Stenkolsgruvor ..	—	—	6	100·0	—	—	—	—	—	—	—	—	6	100·0
Stenindustriella anläggningar ..	149	27·4	305	56·2	58	10·7	20	3·7	10	1·8	1	0·2	543	100·0
Summa 1940	151	20·5	486	66·0	66	9·0	20	2·7	10	1·4	3	0·4	736	100·0
» 1939	200	24·9	488	60·7	78	9·7	23	2·9	11	1·3	4	0·5	804	100·0

Personal.

Den under redogörelseåret vid bergverksföretagen anställda förvaltningspersonalen redovisas i följande tabell.

Bergverkens förvaltningspersonal år 1940.

	Företagsledare		Övrig chefspersonal	Teknisk personal		Arbetsbefäl	Kontorspersonal		Kontorsbud, -vaktmästare, telefonister o. d.		Re-sande i firmans tjänst	Summa
	Män	Kv.		Män	Män		Kv.	Män	Män	Kv.		
Järngruvor m. m.	36	—	11	99	—	254	192	30	32	16	—	664
Andra malmgruvor m. m.	8	—	3	41	18	81	51	4	4	2	—	212
Järnverk	69	—	221	1 268	80	1 040	1 673	616	205	69	23	5 264
Andra metallframställningsverk o. d.	4	—	5	141	19	65	42	8	7	1	—	292
Stenkolsgruvor ..	4	—	—	3	—	27	16	3	1	—	—	54
Stenindustriella anläggningar	119	1	11	51	—	269	156	52	6	—	95	760
Summa 1940	234	1	251	1 603	117	1 736	2 130	713	255	88	118	7 246
» 1939	266	1	·	1 730	97	1 720	2 124	657	236	77	133	7 041

I den för de stenindustriella anläggningarna uppgivna förvaltningspersonalen ingår fältspats- och kvartsbrottens ifrågavarande personal med 6 manliga företagsledare, 8 män såsom arbetsbefäl samt 3 kontorister, varav 1 manlig och 2 kvinnliga.

Inom stenindustrien har redovisats 217 manliga firmainnehavare (enskilda personer eller delägare i andra bolag än aktiebolag), vilka haft sin huvudsakliga sysselsättning inom resp. företag men varken inräknats bland förvaltningspersonalen eller arbetarpersonalen.

Av nedanstående tabell framgår, att sammanlagda antalet vid bergverken under 1940 sysselsatta arbetare uppgick till 62 969, varav 62 348 män och 621 kvinnor. Av de manliga arbetarna voro 2 557, av de kvinnliga 35 under 18 år. Av samtliga arbetare kommo tre femtedelar (61·2 %) på järnverken, medan de stenindustriella anläggningarna representerade 15·7 %.

Beträffande uppgifterna om personal (samt drivkraft och bränsle) vid järnverken torde observeras, att dessa ej överensstämma med de uppgifter, som i industriberättelsen lämnas under rubriken verk för framställning av järn och stål. Anledningen är, att under rubriken järnverk i föreliggande berättelse även ingå en del verk, vilka vid sidan av järnframställning huvudsakligen driva järnmanufaktur- eller verkstadsrörelse och fördenskull i industriberättelsen förts under sistnämnda grupper.

Utöver nedan redovisade arbetare vid stenindustriella anläggningar voro en del arbetare sysselsatta vid fältspats- och kvartsbrott, stenbrott och stenhuggerier samt kalkbruk, som ej anses vara av industriell storlek men vilkas produktion dock medtagits i tab. 7 (se sid. 8 i 1931 och 1936 års berättelser). Antalet av dessa arbetare — i egna företag sysselsatta företagare inräknade — var för redogörelseåret 1 215 män över och 15 under 18 år, av vilka resp. 52 och 4 voro anställda vid fältspats- och kvartsbrotten. Av dessa hava 23 män över 18 år, varav 1 vid fältspats- och kvartsbrotten, betecknats såsom hjälp-arbetare.

Antal bergverksarbetare och arbetstimmar med fördelning efter skilda slag av bergverk år 1940.

	Män		Kvinnor		Summa arbetare			Utgjorda arbetstimmar
	över 18 år	under 18 år	över 18 år	under 18 år	Män	Kvinnor	Tillsammans	
Järnmalmsbrytning.....	8 605	355	56	12	8 960	68	9 028	18 766 701
därav hjälparbetare o. d.	1 904	179	15	3	2 083	18	2 101	4 571 702
Järnmalmsanrikning	680	37	—	—	717	—	717	1 546 722
Brikettering och sintring	397	10	—	—	407	—	407	888 221
Annan malmbrytning.....	1 729	30	14	—	1 759	14	1 773	3 519 105
därav hjälparbetare o. d.	541	18	14	—	559	14	573	1 145 005
Anrikning av annan maln	274	7	—	—	281	—	281	639 128
Järnverk	36 027	2 014	488	17	38 041	505	38 546	84 966 298
därav hjälparbetare o. d.	6 013	297	3	4	6 310	7	6 317	14 019 584
Andra metallframställningsverk o. d.	1 270	21	—	—	1 291	—	1 291	2 997 579
därav hjälparbetare o. d.	546	20	—	—	566	—	566	1 327 868
Stenkolsbrytning	1 054	3	2	—	1 057	2	1 059	2 151 214
därav hjälparbetare o. d.	39	3	1	—	42	1	43	93 508
Fältspats- och kvartsbrytning	224	13	—	6	237	6	243	435 796
därav hjälparbetare o. d.	40	—	—	—	40	—	40	67 724
Andra stenindustriella anläggningar	9 531	67	26	—	9 598	26	9 624	17 068 130
därav hjälparbetare o. d.	1 165	15	1	—	1 180	1	1 181	2 236 922
Samtliga bergverk 1940	59 791	2 557	586	35	62 348	621	62 969	132 978 894
” ” 1939	60 951	2 371	448	14	63 322	462	63 784	137 537 179

Arbetspersonal vid malm-, stenkols- och mineralbrytning år 1940.

	Underjordsbrytning		Dagbrytning		Annat arbete i dagen			
	M ä n				M ä n		K v i n n o r	
	över 18 år	under 18 år	över 18 år	under 18 år	över 18 år	under 18 år	över 18 år	under 18 år
Järnmalmsbrytning	4 181	14	733	7	3 691	334	56	12
Annan malmbrytning	863	—	25	—	841	30	14	—
Stenkolsbrytning	772	—	15	—	267	3	2	—
Fältspats- och kvartsbrytning	9	—	121	—	54	13	—	6
Summa 1940	5 825	14	894	7	4 853	380	72	18
» 1939	5 815	9	1 049	11	5 018	403	70	7

Bergverkens arbetare länsvis år 1940.

L ä n	Järn- gruvor	Andra malmg- gruvor	Järn- verk	Andra metall- fram- ställ- nings- verk o d.	Sten- kols- gruvor	Sten- industi- ella an- lägg- ningar	Samtliga bergverk	
							År 1940	År 1939
Stockholms stad	—	—	—	—	—	36	36	83
Stockholms län	137	—	30	—	—	175	342	358
Uppsala län	212	8	958	—	—	3	1 181	1 056
Södermanlands län	244	—	1 288	—	—	343	1 875	2 046
Östergötlands län	—	76	2 211	—	—	406	2 693	2 421
Jönköpings län	30	—	—	—	—	141	171	203
Kronobergs län	—	—	49	—	—	161	210	289
Kalmar län	5	—	—	210	—	697	912	849
Gotlands län	—	—	—	—	—	542	542	593
Blekinge län	—	—	643	—	—	795	1 438	1 638
Kristianstads län	—	—	—	—	422	636	1 058	1 211
Malmöhus län	28	—	90	173	637	614	1 542	1 870
Hallands län	—	—	157	—	—	163	320	410
Göteborgs och Bohus län	—	—	—	—	—	2 491	2 491	3 379
Älvsborgs län	—	—	728	—	—	133	861	961
Skaraborgs län	—	—	92	—	—	929	1 021	1 287
Värmlands län	301	74	4 973	—	—	48	5 396	5 417
Örebro län	1 454	465	7 655	—	—	606	10 180	9 756
Västmanlands län	1 046	—	5 447	—	—	276	6 769	5 996
Kopparbergs län	3 557	405	6 642	73	—	304	10 981	10 918
Gävleborgs län	160	—	7 469	—	—	24	7 653	7 431
Västernorrlands län	—	—	33	—	—	2	35	72
Jämtlands län	—	—	—	—	—	260	260	288
Västerbottens län	—	867	—	835	—	62	1 764	1 437
Norrbottnens län	2 978	159	81	—	—	20	3 238	3 815
Hela riket 1940	10 152	2 054	38 546	1 291	1 059	9 867	62 969	—
» » 1939	10 652	1 812	36 518	1 120	939	12 743	—	63 784

Förutom dessa egentliga bergverksarbetare sysselsattes under redogörelseåret en del arbetare med framställning av bergverksprodukter vid företag,

vilkas verksamhet till vida övervägande delen faller inom andra produktionsgrenar, vadan ifrågavarande företag endast redovisas i den allmänna industriberättelsen, ehuru tillverkningarna av bergverksprodukter vid ifrågavarande företag ingå i denna berättelse. För framställning av tackjärn (i annan elektrisk ugn än masugn) samt elektrostål redovisades vid dessa företag 265 manliga arbetare, varav 8 under 18 år. Av dessa arbetare ha 16 över 18 år betecknats såsom hjälparbetare. För framställning av den i not 2 till tab. 7 redovisade kalken har uppgivits en arbetarpersonal av 170 män över 18 år vid sockerbruken samt 197 män över och 1 man under 18 år vid sulfatmassefabrikerna m. m. Av de sistnämnda ha 12 män över och 1 man under 18 år angivits såsom hjälparbetare.

En mera detaljerad redovisning av den vid gruvbrytningen, inberäknat fältspats- och kvartsbrytningen, sysselsatta arbetarpersonalen lämnas i tabellen överst å föregående sida.

Med det egentliga brytningsarbetet, varvid uteslutande manlig arbetskraft användes, sysselsattes sålunda under redogörelseåret 6 740 män, av vilka 5 839 eller 86,6 % hade sin verksamhet förlagd under jord. Förhållandevis mest förekommer underjordsarbete, som synes, vid stenkolsbrytningen samt vid brytning av annan malm än järnmalm, minst i fältspats- och kvartsbrotten. Vid granit-, kalkstens- o. d. stenbrott förekommer icke underjordsbrytning i någon nämnvärd omfattning.

I tabellen nederst å föregående sida redovisas den inom bergshandlingens olika huvudgrenar sysselsatta arbetarpersonalen, fördelad länsvis.

Bland de olika länen stod liksom åren 1931—1939 Kopparbergs län främst, närmast följt av Örebro och Gävleborgs län (resp. 17,4 %, 16,2 % och 12,2 % av hela arbetarantalet). I fjärde och femte rummen kommo liksom de tre närmast föregående åren Västmanlands och Värmlands län (10,7 % resp. 8,6 %).

Flertalet mera betydande bergverkslän visade under året större eller mindre stegring av arbetarantalet. Ökningen härrör huvudsakligen från järnverken, vilka i allmänhet redovisat ökat arbetarantal. Antalet gruvarbetare var tämligen oförändrat i Örebro län, ökades något i Västmanlands och Gävleborgs län men minskade såväl i Kopparbergs som i Norrbottens län. I Västerbottens län ökades arbetarantalet vid såväl gruvor som metallframställningsverk. De inom grovstensindustrin mera betydande länen, Göteborgs och Bohus län samt Blekinge län, visa nedgång i arbetarantalet.

I redogörelsen här ovan äro ej medtagna arbetare, sysselsatta med upptagning och rengöring av sjömalmer, under redogörelseåret utgörande 7 män över 18 år i de småländska länen, för vilka redovisats tillsammans 184 utgjorda arbetstimmar.

D) **Fyndigheters förvärvande och försvar.**

Mutsedlar. Antalet under 1940 utfärdade mutsedlar uppgick, såsom framgår av följande sammanställning, till 643 mot 2 516 år 1939. Tabellen visar även fördelningen av under redogörelseåret utfärdade mutsedlar på dels nyupptäckta och förut inmutade fyndigheter, dels olika slag av malmanledningar.

Antal mutsedlar utfärdade under år 1940.

	Mutsedlar gällande följande malmer och andra inmutningsbara mineral													
	Järnmalm	Guldmalm	Kopparmalm	Mångmalm	Bly-, silver- och zinkmalm	Nickelmalm	Molybdenmalm	Volframmalm	Krommalm	Arsenikmalm	Svavel- och magnetkis	Grafitmalm	Annan malm	Summa
Å nypptäckta fyndigheter	29	—	25	—	216	—	41	—	—	—	194	2	—	1) 507
Å förut inmutade fyndigheter	47	—	22	4	14	—	7	—	—	1	40	1	—	2) 136
Summa 1940	76	—	47	4	230	—	48	—	—	1	234	3	—	643
» 1939	121	1	279	2	600	12	272	38	2	11	159	15	4	2 516

Redovisningen är så till vida summarisk, som mutsedlar avseende olika slag av mineral i åtskilliga fall återfinnas under tabellens rubriker. Dessa fall äro ifråga om nypptäckta fyndigheter med avseende på mutsedlar gällande bly-, silver- och zinkmalm: 2 zink- och blymalm, 11 blyglans samt 203 bly- och silvermalm; molybdenmalm: 3 molybden- och volframmalm; svavel- och magnetkis: 189 svavelkis och 5 magnetkis. Beträffande förut inmutade fyndigheter ha i tabellen redovisats under mutsedlar gällande kopparmalm: 1 koppar- och nickelmalm; bly-, silver- och zinkmalm: 4 blymalm, 7 bly- och silvermalm samt 3 zinkmalm; molybdenmalm: 5 molybden- och volframmalm samt 2 molybdenmalm; svavel- och magnetkis: 33 svavelkis samt 7 magnetkis.

Tilldelade utmål. Enligt 21 § i gruvstadgan skall för inmutad fyndighet, då fyndigheten är blottad och prov å malmen erhållits, ett visst utmål anvisas, innefattande det utrymme på marken, varinom gruvägaren sedermera har rätt att med andras uteslutande bedriva arbetet. Jämlikt denna bestämmelse och motsvarande bestämmelse i 2 § i 1938 års gruvlag ha under 1940 anvisats 113 utmål, varav 54 för järn-, 2 för molybden-, 2 för volfram-, 4 för zink-, 6 för zink- och bly-, 37 för bly- och silver-, 1 för koppar- och 5 för grafitmalm samt 2 för svavelkis. Närmast föregående år anvisades 169 utmål.

1) Härav 369 mutsedlar efter gruvstadgan. — 2) Härav 32 mutsedlar efter gruvstadgan.

Résumé.

Le tableau suivant présente des données sommaires concernant la production des industries extractives et métallurgiques de la Suède, en 1940.

Aperçu des industries extractives et métallurgiques en 1940.

	Nombre l'établissements	Personnel		Force motrice: chevaux		Valeur de vente des produits Mille couronnes
		admini- stratif	ouvrier	directement employée pour les machines et les appareils	employée pour ali- menter des générateurs électriques	
Mines de fer	92	664	10 152	125 765	12 186	181 036
Autres mines de minerais métallifères	21	212	2 054	28 670	1 586	39 812
Usines à fer	70	5 264	38 546	388 117	333 856	690 261
Autres usines pour la production de métaux, etc.	4	292	1 291	21 362	1 900	60 433
Mines de houille	6	54	1 059	6 247	—	9 910
Etablissements pour l'industrie de la pierre	543	760	9 867	40 936	1 680	42 316
Totaux 1940	736	7 246	62 969	611 097	351 208	1 023 768
" 1939	804	7 041	63 784	571 176	332 652	872 599

Il ressort du tableau ci-dessus que l'ensemble des industries extractives et métallurgiques présente aussi en 1940 un résultat très favorable. Ainsi la valeur des produits destinés à la vente a continué de s'accroître, de 17,3 % en 1940; cette valeur a augmenté sans interruption depuis 1932.

Des groupes différents il n'y a que les mines de fer et les établissements pour l'industrie de la pierre qui montrent une diminution de la valeur de vente des produits par rapport à l'année précédente. Cette diminution est de 36,9 millions de couronnes. Comme pourtant les autres groupes ont augmenté de 188,0 millions de couronnes, il en résulte pour les industries extractives et métallurgiques en tout une augmentation nette de la valeur de 151,1 millions de couronnes. La plus grande partie de cette augmentation se rapporte aux usines de fer, dont le chiffre de la valeur a augmenté de 172,4 millions de couronnes ou de 33,3 %. Le nombre total des ouvriers était de 1,3 % au-dessous du chiffre culminant de l'année 1939. Tandis qu'une diminution du nombre d'ouvriers est à noter pour les mines de fer et l'industrie de la pierre toutes les autres groupes montrent des chiffres plus élevés qu'en 1939.

L'extraction du minerai de fer s'est diminuée de 18,1 %, comparée à celle de 1939. Elle se répartit de la manière suivante:

	1939		1940	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Minerai directement utilisable ..	12 466 334	168 518	9 940 530	136 998
Schlich	1 320 868	16 667	1 354 468	19 946
Totaux	13 787 202	185 185	11 294 998	156 944

Surtout le schlich mais aussi, en partie, le minerai directement utilisable ont livré les produits suivants:

	1939		1940	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Briquettes	23 213	527	18 482	494
Sinters	944 303	17 792	1 033 797	22 984

L'exportation du minerai de fer s'est diminuée à 10 056 738 tonnes, en 1940, de 13 451 158 tonnes, en 1939.

La production du fer de fonte, 745 127 tonnes, en 1940, présente une augmentation de 15,7 % par rapport à celle de 1939.

La quantité totale des *ferro-alliages* s'est diminuée à 42 084 tonnes, en 1940, de 47 364 tonnes, en 1939.

La production de *l'éponge de fer* était de 25 057 tonnes, en 1940; le total correspondant de l'année précédente était de 20 226 tonnes.

La production du *fer et du métal fondu, soumis à l'affinage au bas foyer* fait voir les chiffres suivants:

	1939		1940	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Gueuses et milbars	28 255	7 731	17 313	5 660
Métal fondu	1 151 914	209 192	1 145 064	273 393
dont Bessemer	114 957	11 444	97 249	11 874
» Martin	742 869	123 801	727 006	161 920
» acier fondu au creuset	480	156	545	203
» » de fusion électrique..	293 608	73 791	320 264	99 397

Les chiffres concernant les produits principaux de *fer et d'acier en barres et d'autres ouvrages en fer et acier* ont été:

	1939		1940	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Fer forgé, ainsi que fer laminé à chaud, en fer Lancashire ou Vallon ¹⁾	8 173	2 694	3 437	1 385
Fer et acier forgés, en acier fondu ¹⁾	24 865	18 804	29 222	27 681
Fer et acier laminés à chaud, en acier fondu:				
Billettes (ébauches de tubes, pleines incl.) et platines, produits destinés à la vente....	60 863	13 354	52 863	17 032
Fer et acier en barres (battu, gros et médium), fer feuillard, etc.	286 953	90 650	313 366	136 616
Fer d'angle, à T, etc., et autre fer façonné (gros et médium)	61 491	13 210	56 504	17 785
Autre fer gros (rails, éclisses, plaques d'assise, essieux, etc.)	16 029	3 042	17 550	5 070
Fil de fer laminé à chaud	127 094	51 992	115 509	42 949
Tôles fortes et médium.....	60 757	25 683	82 529	46 920
Tôles minces	102 738	38 986	84 335	49 116
Tuyaux laminés et étirés à chaud (ébauches de tubes, creuses incl.)	81 571	40 122	65 487	47 962
Déchets de fer	313 785	26 290	326 675	33 152

¹⁾ Pour les ébauches, il ne s'agit que des produits destinés à la vente.

Les *minerais autres que ceux de fer* présentent les chiffres suivants:

	1939		1940	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Minerai d'or	242 280	24 500	229 291	25 490
» d'argent et de plomb ..	14 195	2 485	15 055	2 773
» de cuivre	16 434	2 619	17 784	2 952
» » manganèse	6 085	207	4 600	209
» » zinc	63 826	3 057	55 123	4 162
» » wolfram	178	569	219	922
Pyrite de fer	191 737	2 721	194 215	3 610
Graphite	549	22	153	31

La production des principaux *métaux autres que le fer* a été:

	1939		1940	
	Kilogrammes	Mille couronnes	Kilogrammes	Mille couronnes
Or	6 092 78	27 863	6 499 56	28 929
Argent	20 488	1 137	23 707 39	1 365
	Tonnes		Tonnes	
Cuivre	11 838	11 955	12 887	16 636
Aluminium	2 788	5 464	2 276	5 297

L'exploitation des gisements de *houille* présente le résultat suivant:

	1939		1940	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Houille	443 695	4 863	498 107	9 305
Argile réfractaire	138 953	539	111 917	497
Argile de klinker	39 415	172	24 937	108

Les *pierres dégrossies, concassées, taillées et polies* et les *autres ouvrages en pierre* présentent les chiffres suivants:

	1939		1940	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Granit et gneiss, blocs bruts et macadam	942 049	3 682	652 287	3 087
pavés	351 099	6 924	217 939	4 669
dalles et bordures de trottoirs	33 811	1 000	16 324	527
pierres de construction, ni polies ni sculptées	43 541	2 041	36 846	1 439
autres ouvrages	12 566	3 800	8 879	3 157
Granit dit noir ou vert, en blocs	41 524	2 394	38 000	2 295
pierres ouvrées	6 448	3 875	4 741	3 041
Pierre ollaire, blocs bruts et ouvrages, toutes espèces	7 195	776	7 569	927
Schiste, pierre brute et ouvrages en ces matières, toutes espèces	2 982	324	1 545	188
Grès, quartzite et silex pyromaque, pierre brute et cassée, pierres ouvrées	247 225	1 192	227 620	1 394

	1939		1940	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Pierre à chaux et dolomite, pierre brute, cassée et moulue pierres de construc- tion et autres ouvrages.....	940 057	3 861	766 613	3 631
Marbre, en blocs, et pierres ouvrées, en marbre	22 014	2 814	12 486	1 399
Feldspath, non moulu	24 419	7 657	7 948	3 162
moulu	29 753	436	13 651	235
Quartz, non moulu	11 039	384	8 571	308
moulu	77 430	521	67 082	601
	8 908	201	8 655	211
	hl		hl	
Chaux calcinée, non éteinte	6 397 678	14 040	4 601 149	11 752
éteinte.....	269 623	541	219 794	462
	Tonnes		Tonnes	
Craie et farine fossile	25 222	1 501	21 489	1 241
Autres ouvrages	—	75	—	28

Tab. 1. Uppfordringen ur

1		2	3		4	
Gruvor (gruvfält)		Antal dagar, varunder gruvan arbetats	Totala kvantiteten utfraktat berg och malm		Ton	
			Under jord	I dagbrott		
1	Stockholms län	—	64 257	31 574		
	<i>Häverö socken:</i> Herrängsfältet:					
2	Eknäsgruvan	288	53 211	—		
3	Vikinggruvan	73	685	—		
4	Evagruvan	280	9 961	31 574		
5	<i>Utö socken:</i> Utö gruvor, äldre varp	160	—	—		
6	<i>Över-Järna socken:</i> Järnafältet (Storgruvan)	35	400	—		
7	Uppsala län	—	185 786	—		
8	<i>Alunda socken:</i> Rambällsfältet (Gamla Rambälls-, Hargs-, Carl-Ols-, Hammarins- och Hälsingegruborna), äldre varp	290	—	—		
	<i>Films socken:</i> Dannemora gruvors odalutmål:					
9	Mellanfältet	300	149 143	—		
10	Sjöhagsgruvan			36 643	—	
11	Södra fältet, äldre varp			100	—	—
12	Södermanlands län	—	164 179	44 340		
13	<i>Sköldinge socken:</i> Kantorps gruvfält (Östra, Västra och Nya Kantorpsgruborna samt Vilhelminagruvan) ..	291	133 256	—		
14	<i>Floda socken:</i> Stavsältet, äldre varp	60	—	—		
15	<i>Gåsinge socken:</i> Älgsjöbacksfältet (Myrgruvan)	280	4 616	—		
16	<i>Österåkers socken:</i> Asköfältet (Östra och Stora Askögruborna samt Frösivgruvan)	300	26 307	44 340		
17	Jönköpings län	—	—	55 270		
18	<i>Månarps socken:</i> Smålands Tabergs gruvfält (Södra gruvan)	300	—	55 270		
19	Värmlands län	—	200 256	—		
	<i>Färnebo socken:</i> Persbergs odalfält:					
20	Skärstöten	303	9 876	—		
21	Magneteten och Storgruvan		35 143	—		
22	Alabama		42 321	—		
23	Äldre varp		—	—		
24	Långbansfältet (Stor-, Källar-, Sandelins- och Hyttisjögruborna)	300	17 195	—		

¹⁾ Genom magnetisk sovring; därav ur äldre varp 95 ton. — ²⁾ Malmen höll även 35 % kiselsyra. — varp. — ⁶⁾ Malmen höll även 3,5 % mangan. — ⁷⁾ Genom magnetisk sovring. — ⁸⁾ Malmen höll även 3,2 mangan. — ¹¹⁾ Genom magnetisk sovring; därav äldre varp 7 927 ton. — ¹²⁾ Malmen höll även 1,9 % mangan.

järngruvorna år 1940.

5	6	7			8	9	10	
Erhållen skrädd, direkt användbar malm, däri inbegripet plock-, vask- och magnetiskt sovrad malm	Nettoförsälj- ningsvärde fritt banyagn eller fartyg å den direkt användbara malmen	Den producerade direkt användbara malmens genomsnittshalt av			fosfor	svavel	Erhållen anriknings- malm	
		järn						
T o n	Kronor	%					T o n	
19 780	190 010	—	—	—	—	—	47 990	1
—	—	—	—	—	—	—	7) 47 940	2
—	—	—	—	—	—	—	—	3
—	—	—	—	—	—	—	—	4
19 580	186 010	2) 28	3) 0·075	3) 0·158	—	—	—	5
200	4 000	4) 62	0·06	0·1	—	—	50	6
177 641	3 000 000	—	—	—	—	—	55 152	7
—	—	—	—	—	—	—	55 152	8
5) 2 059	2 150 000	6) 42	0·004	0·06	—	—	—	9
7) 26 148		6) 50	0·004	0·04				
7) 88 381		8) 49	0·004	0·04				
7) 4 637		6) 43	0·004	0·06				
9) 26 140	490 000	10) 47	0·004	0·2	—	—	—	10
11) 10 298		10) 42	0·004	0·5				
19 978		12) 50	0·004	0·9				
19 978	360 000	—	—	—	—	—	—	11
5 261	87 123	—	—	—	—	—	185 826	12
535	9 892	57	0·02	0·01	—	—	13) 136 106	13
2 407	19 256	44	0·31	0·35	—	—	—	14
2 319	57 975	57·3	0·102	0·075	—	—	—	15
—	—	—	—	—	—	—	7) 49 720	16
55 270	221 080	—	—	—	—	—	—	17
55 270	221 080	32	0·055	0·05	—	—	—	18
30 700	380 601	—	—	—	—	—	145 372	19
7) 2 168	31 436	55·7	0·009	0·002	—	—	7) 2 815	20
7) 6 144	82 944	55·2	0·005	0·002	—	—	7) 20 281	21
7) 5 429	67 863	53·2	0·013	0·005	—	—	7) 20 871	22
—	—	—	—	—	—	—	7) 6 756	23
3 084	44 718	10) 55	0·015	0·01	—	—	9 246	24

2) Beräknad genomsnittshalt. — 4) Malmen höll även 9·7 kiselsyra. — 5) Genom magnetisk sovring ur äldre % mangan. — 9) Genom magnetisk sovring; därav ur äldre varp 3 284 ton. — 10) Malmen höll även 0·6 % — 13) Därav ur äldre varp 7 976 ton.

	1	2	3	4
1	<i>Nordmarks socken</i> : Tabergs gruvor	284	38 100	—
2	Finnmosse gruvor	275	38 179	—
3	Nordmarks gruvor	285	19 442	—
4	Örebro län	—	1 135 067	28 167
	<i>Nora socken</i> : Stribergrufvältet:			
5	Övra Kärrgruvorna samt Kil- och Långgruvorna	289	114 079	—
6	Åshobergsgruvan	289	12 643	—
7	Rödbergsfältet	295	12 584	—
	Pershyttefältet:			
8	Övre fältet	299	64 920	—
9	Nedre fältet	241	27 318	—
10	Lockgruvau, äldre varp	10	—	—
11	<i>Järnbods socken</i> : Haggruvan, äldre varp	200	—	—
12	<i>Vikers socken</i> : Dalkarlsbergs grufvält (Odalfältet samt Vasa- och Nya Vretgruvorna) Vikersfältet:	295	113 492	—
13	Vikersgårdsgruvan	150	4 393	—
14	Tandabergs- och Kärrgruvorna, äldre varp		—	—
15	<i>Hjulsjö socken</i> : Ösjöbergsfältet (Kärr- och Norra Kärr-, Ösjöbergs- och Norra Ösjöbergs- samt Västra, Östra och Norra Kolningsbergsgruvorna)	300	62 789	—
16	<i>Hällefors socken</i> : Sirsjöbergsfältet (Stora Sirsjöbergs-, Siksors-, Mosssteg- och Länkgruvorna)	292	56 936	—
17	<i>Ijusnarsbergs socken</i> : Silkesbergs grufvält (Ladugårds-, Hag- och Avundsgruvorna), äldre varp	149	—	—
18	Ställbergsfältet (Kejsarschaktet samt Drottning-, Överste-, Prins- och Kejsarinnegruvorna)	284	146 926	—
19	Haggruvefältet (Hag- och Östra Haggruvorna)	284		28 459
	Sköttgruvefältet:			
20	Nya Karlgruvan	303	22 151	—
21	Carlsgruvan	303	—	28 167
	Bastkärnsfältet:			
22	Bastgruvan	289	79 736	—
23	Fäbobaeksgruvan	289	5 141	—
	<i>Guldsmedshytte socken</i> : Ingelsgruvefältet:			
24	Stora Moss- och Östra Kärrgruvorna	288	13 452	—
25	Äldre varp		—	—
26	Stripa odalfält (Stripa-, Ottes-, Tvilling-, Ris-, Backolles-, Björknäs-, Kil- och Norra Hörningsbergsgruvorna)	301	302 392	—
27	Svartbergsfältet (Kampgruvan)	162	2 533	—

1) Genom magnetisk sovring. — 2) Mullmalm. — 3) Genom magnetisk sovring; här till kommer 1 489 ton därav ur äldre varp 8 700 ton. — 4) Därav genom magnetisk sovring 3 952 ton. — 5) Ur äldre varp. — även 3·25 % mangan. — 6) Därav genom magnetisk sovring 10 180 ton. — 7) Därav genom magnetisk 1 841 ton övermalm. — 8) Malmen höll även 5 % mangan. — 9) Malmen höll även 5·92 % mangan. — tisk sovring 57 083 ton. — 10) Därav ur äldre varp från Bastgruvan 1 600 ton. — 11) Malmen höll även 3·44 % 24) Därav ur äldre varp från Bastgruvan 300 ton. — 25) Malmen höll även 3·68 % mangan. — 26) Malmen kiselsyra. — 27) Som undermalm vid gruvan ha angivits 33 ton.

	5	6	7	8	9	10		
}	1) 7 036	70 360	54.3	0.004	0.024	1) 21 024	1	
	2) 4 613	46 130	61.6	0.01	0.018		4) 39 318	2
	3) 2 226	37 150	54.4	0.005	0.091			5) 25 061
	658 543	7 859 705	—	—	—	286 658	4	
}	41 879	554 897	52.9	0.016	0.004	56 547	5	
	3 060	53 550	66.5	0.018	0.001		3 688	6
	2 934	44 010	62.9	0.019	0.002			—
}	2 720	31 960	56.4	0.018	0.003	—	8	
	2 293	18 344	57	0.012	1.25		—	9
	1 616	161 858	60	0.005	0.05			—
6 849	57		0.005	0.2	—	11		
339	53		0.005	0.05		—	12	
177	45	0.007	0.2	—	13			
}	37 000	370 000	47		0.015	0.007	—	14
	10 891	70 792	43	0.017	0.007	—		15
	7) 6 450	43 219	40	0.018	0.007			8) 14 846
10 561	68 646	42	0.018	0.007	—	17		
309	2 009	39	0.017	0.007		—	18	
1) 9 684	96 840	43	0.01	0.1	—		19	
24 129	320 719	55.1	0.062	0.003		68 550	20	
}	2 486	27 346	9) 40	0.02	0.03	956	21	
	387	6 384	10) 35	0.02	0.03	—	22	
	525						23	
11) 14 200	227 200	53	0.018	0.2	1) 14 097	24		
1) 485	8 245	59	0.003	0.005	1) 23 031	25		
12) 7 080	26 904	13) 37	0.015	0.084	—	26		
14) 98 292	1 572 672	15) 50.77	0.005	0.027	—	—	27	
		16) 31.66	0.012	0.064				
2) 5 755	34 530	17) 47.43	0.005	0.12	—	28		
1) 16 095	225 330	18) 50	0.015	0.1	1) 10 958	29		
1) 7 654	99 500	}	}	}		1) 13 177	30	
1) 9 898	128 675				21) 46.9		0.009	0.314
19) {	530 000	22) 41.1	0.009	0.356	—	—	32	
		23) 33.6	0.009	0.202				—
		24) 9 995	80 933	26) 47.67	0.017	0.004	—	
5 285	27) 43.6	0.019		0.007	—	—		35
1 941	28) 36.16	0.022		0.47			—	
15 624	46 873	}	}	}	46 576	—		37
177 776	2 533 428						49.23	
49 409		40.76	0.008	0.043				

övermaln. — 4) Genom magnetisk sovring; därav ur äldre varp 8 000 ton. — 5) Genom magnetisk sovring; 6) Därav genom magnetisk sovring 14 439 ton. — 7) Malmen höll även 3.5 % mangan. — 10) Malmen höll sovring 2 365 ton. — 13) Malmen höll även 25 % kisel syra. — 14) Genom magnetisk sovring; här till komma 17) Malmen höll även 3.75 % mangan. — 18) Malmen höll även 0.35 % mangan. — 19) Därav genom magnetisk sovring. — 22) Därav ur äldre varp från Bastgruvan 1 900 ton. — 23) Malmen höll även 3.38 % mangan. — höll även 26.6 % kisel syra. — 27) Malmen höll även 29.2 % kisel syra. — 28) Malmen höll även 33.4 %

	1	2	3	4
<i>Guldsmedshytte socken: Fanthyttefältet:</i>				
1	Nybergsgruvan	300	11 978	—
2	Kärrgruvan	300	4 098	—
3	Johannisbergsgruvan	300	359	—
4	Bertilsgruvan	300	4 080	—
5	Åsagruvan	300	526	—
Nybergsfältet:				
6	Södra Storgruvan	241	9 755	—
<i>Ramsbergs socken: Blankafältet:</i>				
7	Blanka gruvor	265	16 170	—
8	Pojk- och Elzviksgruvorna	265	10 444	—
9	Häkansbodafältet (Tyskafallsgruvan)	223	7 713	—
10	Västmanlands län	—	871 358	—
<i>Skinnskattebergs socken: Ridderhytte odalutmål:</i>				
11	Bäcke-, Pelle- och Östergruvorna	291	119 930	—
12	Bastnäsgruvan, äldre varp			—
13	Höjdgruvan	254	46 222	—
14	Källfallsfältet (Valdemars- och Grundbergsgruvorna)	291	82 494	—
15	Persgruvefältet (Övre Pers- och Skrakabergsgruvorna)	282	54 824	—
<i>Norbergs socken: Kallmorbergfältet (Lilla Kallmoragruvan)</i>				
16		290	13 985	—
Risbergfältet: Bond- och Rännilsgruvorna				
17		290	29 899	—
18	Äldre varp	301	—	—
19	Morbergfältet (Skakelbergs-, Gamla Mäns, Norra Örling-, Mor-, Örling- och Tyskgruvorna)	301	139 155	—
20	Norbergfältet (Tremännings-, Herr- och Bergsmans-, Israels- och Nygruvorna samt Enigheten)	301	76 612	—
21	Getbacksfältet (Stora Åsgruvan)	301	89 255	—
Klackbergfältet:				
22	Gröndalsgruvan	301	8 150	—
23	Storgruvan	301	15 627	—
Nya Kolningbergfältet (Stads- och Strandgruvorna)				
24		301	5 820	—
Gamla Kolningbergfältet (Uddevalle- och Persgruvorna)				
25		301	29 777	—
26	Andersbenningfältet (Vind- och Långgruvorna)	287	41 994	—
Eskilbacksfältet:				
27	Prostgruvan	300	32 896	—
28	Storgruvan	300	38 673	—
Östra Storgruvan				
29		300	2 423	—
		201	4 994	—
<i>Västaufors socken: Semlafältet:</i>				
30	Östra och Västra Stortäpptsgruvorna	300	6 959	—
31	Södra Rudgruvan	300	31 669	—
32	August- och Mariagruvorna, äldre varp	300	—	—
33	Kopparbergs län	—	4 095 847	195 080
<i>Svärnsjö socken: Vintjärnsfältet, äldre varp</i>				
34		210	—	—
35	Borgårdsfältet (Sjögruvan) äldre varp	50	—	—

¹⁾ Malmen höll även 3·8 % mangan. — ²⁾ Malmen höll även 15 % mangan. — ³⁾ Genom magnetisk sov-mangan. — ⁴⁾ Malmen höll även 4·5 % mangan. — ⁵⁾ Malmen höll även 4·8 % mangan. — ⁶⁾ Delvis oskrädd.

5	6	7	8	9	10	
10 438						1
3 450						2
345						3
3 352	262 609	1) 33	0·02	0·15	—	4
526						5
8 567	212 232	2) 19	0·035	0·02	—	6
—	—	—	—	—	15 663	7
—	—	—	—	—	9 939	8
—	—	—	—	—	6 322	9
268 779	3 673 738	—	—	—	536 625	10
3) 2 680	53 000	60	0·005	0·1	3) 87 431	11
3) 11 434	125 000	4) 43·5	0·02	0·4	—	12
3) 2 190	37 000	50	0·003	0·1	3) 33 268	13
3) 20 567	434 000	4) 57·5	0·005	4) 0·025	3) 48 637	14
3) 13 475	310 000	4) 61·5	0·006	4) 0·025	3) 32 912	15
—	—	—	—	—	13 985	16
—	—	—	—	—	29 899	17
—	—	—	—	—	3 865	18
41 038	451 418	47·6	0·018	0·01	93 771	19
24 055	264 605	48	0·02	0·006	5) 54 015	20
—	—	—	—	—	81 593	21
6 760	81 796	6) 44	0·003	0·17	—	22
11 544	148 158	7) 45	0·004	0·13	—	23
652		8) 48	0·003	0·07	—	23
1 915	28 904	7) 44·5	0·003	0·11	—	24
441		7) 47	0·003	0·06	—	24
9) 1 883	14 499	6) 40	0·004	0·1	—	24
10 462	176 081	7) 44·5	0·003	0·11	—	25
3 807		7) 47	0·003	0·06	—	25
9) 11 284	86 887	6) 40	0·004	0·1	—	25
—	—	—	—	—	3) 25 059	26
31 748	554 000	44·5	0·03	0·01	30	27
11) 5 791	98 450	42	0·03	0·01	—	27
28 894	482 530	42	0·033	0·01	2 058	28
11) 7 415	118 600	42	0·03	0·01	—	28
2 029	35 700	45·7	0·03	0·01	153	29
4 205	50 560	—	—	—	293	29
—	—	—	—	—	3) 5 656	30
—	—	—	—	—	24 000	31
24 510	122 550	38	0·015	0·05	—	32
2 225 516	29 208 275	—	—	—	1 037 701	33
—	—	—	—	—	3) 18 673	34
3) 482	4 820	48·5	0·008	0·017	—	35

ring — 4) Beräknad genomsnittshalt. — 5) Därav ur äldre varp 3 036 ton. — 6) Malmen höll även 4 % malm. — 10) Därav i våtmekaniskt sovringsverk 22 869 ton. — 11) Ur äldre varp.

	1	2	3	4
1	<i>Stora Tuna socken</i> : Idkerbergsfältet (Bergmästare-, Väg-, Magnet-, Pol-, Hemfrids- och Fogdegruvorna).....	288	309 724	—
2	Tuna Hästbergsfältet (Räms Vattugruva, Hins- och Strimsgruvorna).....	290	126 700	—
3	<i>Silobergs socken</i> : Hästhagbergs Fly- och Smedjegruva	290	26 882	—
4	Bråfalls Hemgruva, äldre varp	290	—	—
5	Björngravan	260	—	3 500
6	<i>Sütters socken</i> : Bispbergsfältet (Stor- och Gräsgruvorna)	288	24 320	—
7	<i>Garpenbergs socken</i> : Östra och Västra Smältarmossgruvorna	301	38 170	—
8	Intrångets gruvor (Ofreds-, Stjälk-, Wiks- och Netzel- samt Oxbergs- och Djupgruvorna)	300	159 238	—
9	Ryllshyttfältet (Kompanigruvan).....	300	7 450	—
10	<i>Folkärna socken</i> : Lövsvedsgruvan	301	22 739	—
11	<i>Grangärde socken</i> : Grängesbergs exportfält	301	1 987 193	—
12	Risbergsfältet	301	329 026	—
13	<i>Ludvika socken</i> : Blöthbergsfältet: Kalvgruvan	289	324 406	—
14	Flygruvan	289	40 573	—
15	Fredmundbergsfältet: Jordgruvan	257	18 917	—
16	Kolbottengruvan	149	10 021	—
17	Täktgruvan	19	112	—
18	Ickorrgruvan	217	10 768	—
19	Norra Tremangruvan.....	5		
20	Håksbergsfältet (Röd- och Loggruvorna samt Väg-, Gran-, Förenings-, Nya Råbäcks-, Lilla Håksbergs-, Lernbo Kärr-, Norra Kärr-, Springans-, Back-, Hem-, Persbo-, Lövskog- och Mellangruvorna)	300	174 260	126 972
21	Södra Håksbergs-(Ickorrbotten-) fältet: Glas- och Sporr- samt Stora Håksbergs-, Goda Hoppet-, Rika Hoppet-, Hammarfalls- och Lilla Hög- bottengruvorna	292	9 017	36 199
22	Carl Andersgruvan.....	246	12 394	—
23	Lekobergsfältet (Lekobergs-, Östra Höjd- och Höjdgruvorna).....	291	145 742	—
24	Sörviksfältet (Sörviks Nygruva och Kolnings- bergsgruvan).....	292	11 673	—
25	Källbottenfältet (Källbotten-, Västra Källbotten-, Lindboms-, Moréen- och Nathorstgruvorna) ..	292	51 665	—
26	Gräsbergsfältet: Valsarvsgruvan	290	34 628	—
27	Bolagsgruvan, äldre varp			

¹⁾ I kombinerat sovringsverk. — ²⁾ Genom magnetisk sovring. — ³⁾ Malmen höll även 8,5 % mangan. —

— ⁶⁾ Därav i kombinerat sovringsverk 6 241 ton. — ⁷⁾ Beräknad genomsnittshalt. — ⁸⁾ Därav i kombinerat

— ¹²⁾ Genom magnetisk sovring; därav ur äldre varp 4 377 ton. — ¹³⁾ Genom magnetisk sovring; därav ur äldre ur äldre varp 50 ton.

5	6	7	8	9	10	
1) 188 868	2 455 000	62	0·6	0·005	—	1
2) 16 107	170 771	3) 33·9	0·02	0·691	2) 76 071	2
4) 666	13 308	5) 52·5	0·606	0·02	2) 20 343	3
—	—	—	—	—	2) 21 952	4
1 149	3 447	40	0·011	0·06	1 734	5
6) 12 467	180 773	7) 64	7) 0·006	7) 0·008	—	6
—	—	—	—	—	2) 29 131	7
2) 34 400	761 600	51·8	0·009	1·2	2) 92 036	8
—	—	—	—	—	2) 1 781	9
—	—	—	—	—	2) 19 784	10
8) 1 056 684	15 332 485	59·3	1	0·017	—	11
9) 292 930	3 163 645	63·5	0·71	0·016		
10) 454	6 461	8·1	8·12	0·013		
10) 5 191	106 785	5·1	14·21	0·055		
28 721	301 568	58·4	0·64	0·002		
2) 155 864	1 745 700	56	0·47	0·01	2) 22 240	13
13 434	187 400	60·5	0·84	0·01	542	14
11) 7 755	95 700	57·5	0·68	0·01		
11) 9 538	93 000	61·9	0·77	0·01		
2) 7 672	85 900	56	0·47	0·01	2) 1 120	15
3 408	40 300	55·2	0·21	0·01	644	16
11) 898	11 100	57·5	0·68	0·01		
11) 808	7 900	61·9	0·77	0·01	69	17
25	300	55·2	0·21	0·01		
569	7 100	56·8	0·48	0·01	1 009	18
4 102	48 500	55·2	0·21	0·01		
11) 1 408	17 400	57·5	0·68	0·01	1 009	18
11) 1 266	12 300	61·9	0·77	0·01		
344	2 800	46·1	0·1	0·01	—	19
71	1 400	41·7	0·1	0·01		
11) 39		1 400	57·5	0·68	0·01	—
11) 35	61·9		0·77	0·01		
2) 578	7 890	45	0·08	0·03	2) 324 832	20
2) 96 982	1 116 651	49·66	0·95	0·036	2) 38 554	23
12) 9 866	120 109	40·24	0·004	0·046	—	24
13) 56 964	528 622	39·9	0·082	0·054	14) 11 573	25
15) 29 923	441 963	44	0·038	0·01	—	26
1 577	46 526					

4) Därav genom magnetisk sovring 275 ton. — 6) Beräknad genomsnittshalt; malmen höll även 1·7 % mangan. sovringssverk 498 514 ton. — 9) Mull i kombinerat sovringssverk. — 10) Apatit. — 11) I vätmekaniskt sovringssverk. varp 8 559 ton. — 14) Därav 8 313 ton ur äldre varp och 3 260 ton genom magnetisk sovring. — 15) Därav

	1	2	3	4
1	<i>Ludvika stad</i> : Hillängsgruvan	285	65 795	—
2	<i>Norrbärke socken</i> : Torrstensbergsfältet: Tysk- och Stora Torrstensgruvorna	290	42 142	—
3	Svarthyttgruvan, äldre varp			
4	Stora Humbobergsgruvan, äldre varp	85	—	—
5	Nybergsfältet: Källgruvan	300	57 104	28 409
6	Kanal- och Tallskogsgruvorna	300	15 464	—
7	Kärrgruvefältet (Saga-, Vega- Maskin- och Karolinagruvorna)	300	39 724	—
8	Stor-, Mellsjö- och Bergsmansgruvorna, äldre varp	200	—	—
9	Gävleborgs län	—	141 744	—
10	<i>Torsdäkers socken</i> : Nyängsfältet: Nyängs- och Erik Hansgruvorna	291	68 674	—
11	Nya Beskowgruvan			
12	Storstrecksfältet: Storstrecks-, Edske- och Afzegruvorna	290	60 557	—
13	Örbäcksgruvan	291	5 424	—
14	Bodäs fältet (Lars-, Karl Fredriks- och Solveigsgruvorna)	288	4 046	—
15	Norrbottens län	—	3 505 982	10 576 560
16	<i>Gällivare socken</i> : Gällivare malmfält	299	2 149 857	72 904
17	Koskullskulle gruvfält	293	453 736	—
18	<i>Jukasjärvi socken</i> : Kiirunavaara malmfält	299	424 662	10 383 165
19	Luossavaara malmfält	299	301 728	104 115
20	Tuolluvaara malmfält	288	175 999	16 376
21	Hela riket	—	10 364 476	10 930 991

¹⁾ Genom magnetisk sovring. — ²⁾ Malmen höll även 10·95 % mangan. — ³⁾ Malmen höll även 9·69 % därav ur äldre varp 1 798 ton. — ⁷⁾ Därav genom magnetisk sovring 4 294 ton. — ⁸⁾ Malmen höll även 25 % genom magnetisk sovring 239 267 ton. — ¹²⁾ Ur äldre varp genom magnetisk sovring.

5	6	7	8	9	10	
{ ¹⁾ 21 409 } { ¹⁾ 35 500 } { ⁴⁾ 3 952 }	682 907 15 808	{ ²⁾ 34·88 } { ³⁾ 29·99 } { ³⁾ 23·47 }	0·006 0·007 0·006	0·26 } 0·3 } 0·34 }	—	1
⁶⁾ 34 753 ⁷⁾ 2 454 ⁷⁾ 7 222	499 400 30 356 25 565	43·2 39·2 ⁸⁾ 37	0·056 0·033 0·025	0·01 0·01 0·034	¹⁾ 4 323 — —	2 3 4
{ 661 } { ¹⁾ 21 555 } { 1 143 } { 108 } { ¹⁾ 2 547 }	9 800 300 000 32 000 1 600 35 000	52 45 60 56 45	0·005 0·005 0·004 0·005 0·005	0·04 } 0·12 } 0·018 } 0·012 } 0·12 }	¹⁾ 63 297 — ¹⁾ 8 533	5 6
¹⁾ 32 022 ¹⁾ 945	450 000 6 615	53 40	0·006 0·01	0·7 0·025	¹⁾ 2 688 —	7 8
—	—	—	—	—	93 985	9
—	—	—	—	—	48 761	10
—	—	—	—	—	1 138	11
—	—	—	—	—	⁹⁾ 42 318	12
—	—	—	—	—	20	13
—	—	—	—	—	1 748	14
6 499 040	92 377 390	—	—	—	306 581	15
{ ¹⁾ 441 230 } { ¹⁾ 1 273 474 }	{ 23 577 177 }	{ 63·8 } { 61 }	0·292 0·803	0·04 } 0·092 }	¹⁰⁾ 306 581	16
¹¹⁾ { 251 598 } { 85 550 } { 911 } { 831 } ¹²⁾ { 2 837 }	3 522 384 658 729 8 199 6 400 19 856	66 61·5 62 61·5 61	0·025 0·045 0·409 0·04 0·42	0·06 } 0·1 } 0·06 } 0·1 } 0·05 }	—	17
{ 221 185 } { 242 869 } { 212 892 } { 3 249 070 }	55 984 994	{ 68·87 } { 69·04 } { 68·06 } { 59·53 }	0·017 0·053 0·188 2·16	0·046 } 0·014 } 0·01 } 0·012 }	—	18
{ 133 689 } { 64 231 } { 52 487 } { 94 224 }	5 469 289	{ 64·89 } { 65·27 } { 64·94 } { 61·23 }	0·016 0·06 0·172 0·84	0·053 } 0·027 } 0·036 } 0·057 }	—	19
{ 7 246 } { 115 309 } { 34 738 } { 3 854 } { 803 } { 10 012 }	138 471 2 192 024 614 515 52 877 7 926 124 549	{ 68·37 } { 68·01 } { 67·94 } { 67·32 } { 65·97 } { 59·53 }	0·005 0·014 0·037 0·211 0·421 1·73	0·003 } 0·004 } 0·004 } 0·005 } 0·007 } 0·004 }	—	20
9 940 530	136 997 922	—	—	—	2 695 890	21

mangan. — ⁴⁾ Ur äldre varp. — ⁵⁾ Malmen höll även 7·26 % mangan. — ⁶⁾ Genom magnetisk sovring; kiselsyra. — ⁹⁾ Därav ur äldre varp 25 ton. — ¹⁰⁾ Därav genom magnetisk sovring 268 042 ton. — ¹¹⁾ Därav

Slag av anrikningsverk: m = magnetiskt; v = våtanrikningsverk; mv = kombinerat
Briketteringsverk: b.

1	2	3	4			5		6
			Verkets namn	Slag av anrikning	Antal timmar, varunder anrikningsverket varit i gång	I verket ingående rå-		
						Från nedanstående gruvor (gruvfält)	Vikt	
					Ton	%	järn	
1	Stockholms län	—	3 647	—	60 540	—		
2	Herräng	m	3 472	Herrängsfältet	¹⁾ 47 940	39·1		
3	Vattengruvan	m	100 65 10	Hedvigsgruvan, äldre varp	5 000	3)		
				Vattengruvan, äldre varp	7 000			
				Lövbergsgruvan, äldre varp	600			
4	Uppsala län	—	5 746	—	55 152	—		
5	Rambäll	m	5 746	Rambällsfältet, äldre varp	55 152	25·5		
6	Gimo	—	—	—	—	—		
7	Södermanlands län	—	13 672	—	185 826	—		
8	Kantorp	mv	6 472	Kantorps gruvfält	⁸⁾ 136 106	31·9		
9	Askö	m	7 200	Asköfältet	49 720	25·4		
10	Oxelösund	—	—	—	—	—		
11	Värmlands län	—	21 646	—	145 734	—		
12	Persberg	m	6 432	Persbergs odalfält	¹⁰⁾ 50 723	34		
13	Långban	mv	3 189	Långbansfältet	9 608	¹²⁾ 32		
14	Taberg	m	6 433	Tabergs gruvor	21 024	36		
15	Finnmosse	m	5 592	Nordmarks gruvor	¹⁵⁾ 25 061	30		
16	Hagfors	—	—	Finnmosse gruvor	¹⁷⁾ 39 318	40·5		
17	Nykroppa	—	—	—	—	—		
18	Örebro län	—	36 376	—	285 052	—		
19	Åsboberg	v	6 270	Övra Kärr-, Kil- och Långgruvorna	45 184	56·8		
				Åsbobergsgruvan	2 370			
				Komministergruvan, äldre varp	765			
20	Pershyttan	mv	2 456	Övra Kärrgruvorna	3 246	38		
				Långgruvan	5 189		¹⁹⁾ 2 912	
21	Dalkarlsberg	mv	4 532	Nedre Pershyttefältet	14 439	41		
22	Bredsjö	m	3 781	Dalkarlsbergs gruvfält	¹⁹⁾ 68 550	35·7		
23	Sikfors	m	4 886	—	21 461	26·7		
24	Sköttgruvan	m	4 068	Ösjöbergsfältet	14 104	47		
25	Guldsmedshyttan	mv	7 292	Sirsjöbergsfältet	22 081	46·8		
				Carlsgruvan	13 177			
				Nya Karlgruvan	10 958			
				Blånska gruvor	8 084			
				Tyskafallsgruvan	5 955			
26	Degerfors	—	—	Stripa odalfält	46 577	40·5		
27	Bofors	—	—	—	—	—		
28	Röfors	—	—	—	—	—		
29	Pershytte masugn	—	—	—	—	—		

*) Förutom i tabellen redovisade kvantiteter slig, briketter och sinter, erhållna med inhemsk järnmalm hållits 92 335 ton purple-ore med värdet 1 385 025 kr., och höllo 63 632 ton 56 % järn, 0·01 % fosfor ha vid ett verk framställt 62 477 ton briketter med värdet 1 688 129 kr. och vid ett annat verk av 29 195 ton 3 944 timmar.

¹⁾ Därav ur äldre varp 95 ton. — ²⁾ Därav 45 ton ur 95 ton varpalm. — ³⁾ Analys ej utförd. — ⁴⁾ Sligen — ⁷⁾ Därav av krossad styckemalm 15 470 ton. — ⁸⁾ Därav ur äldre varp 7 976 ton. — ⁹⁾ Därav 3 756 ton — ¹²⁾ Rågodset höll även 5 % mangan. — ¹³⁾ Sligen höll även 2 % mangan. — ¹⁴⁾ Sligen höll även 9·2 % ur äldre varp 8 000 ton. — ¹⁸⁾ Därav 3 300 ton ur 8 000 ton varpalm. — ¹⁹⁾ Ur äldre varp. — ²⁰⁾ Därav

beteckningar:

magnetiskt och våtanrikningsverk; mf == kombinerat magnetiskt och flotationsverk.

Sintringsverk: s.

7		8	9		10		11		12		13		14		15		16		17	
gods		Erhållen färdig vara (slig)																		
snitthalt av		Vikt		Värde		Genomsnittshalt av			Brikettering- eller sintningsverk		Antal timmar, varunder verket varit i gång		Tillverkade briketter och sinter							
fosfor	svavel					järn	fosfor	svavel					Vikt	Värde						
%		Ton	Kronor	%					Ton	Kronor										
—	—	32 141	444 480	—	—	—	—	—	—	—	—	7 024	26 032	520 000	1					
0·004	0·504	²⁾ 26 471	370 000	63·4	0·002	0·118	—	—	s	7 024	—	26 032	520 000	2						
		2 300	27 600	⁴⁾ 28·2	0·078	0·32	—	—	—	—	—	—	—	—	3					
		3 070	42 980	⁵⁾ 37·9	—	³⁾ —	—	—	—	—	—	—	—	—	—					
		300	3 900	⁶⁾ 36·8	0·108	³⁾ —	—	—	—	—	—	—	—	—	—					
—	—	16 812	220 000	—	—	—	—	—	—	—	—	7 777	20 504	383 000	4					
0·014	0·1	16 812	220 000	63·8	0·008	0·072	—	—	—	—	—	—	—	—	5					
—	—	—	—	—	—	—	—	—	s	7 777	⁷⁾ 20 504	—	383 000	6						
—	—	81 323	1 561 421	—	—	—	—	—	—	—	—	11 339	124 860	3 014 175	7					
0·025	0·05	⁹⁾ 64 064	1 354 313	62·4	0·02	0·02	—	—	s	6 419	—	54 282	1 298 425	8						
0·06	0·05	17 259	207 108	60·8	0·06	0·05	—	—	—	—	—	—	—	9						
—	—	—	—	—	—	—	—	—	s	4 920	—	70 578	1 715 750	10						
—	—	64 146	878 963	—	—	—	—	—	—	—	—	15 974	62 838	1 571 000	11					
0·008	0·007	¹¹⁾ 25 787	386 805	62·1	0·003	0·003	—	—	—	—	—	—	—	—	12					
		411	14 385	¹³⁾ 64	0·01	0·015	—	—	—	—	—	—	—	—	13					
		3 686	75 194	¹⁴⁾ 53	0·016	0·033	—	—	—	—	—	—	—	—	—					
		8 167	208 598	63·2	0·003	0·057	—	—	—	—	—	—	—	—	14					
		¹⁶⁾ 9 586	—	62·2	0·004	0·087	—	—	—	—	—	—	—	—	15					
		¹⁵⁾ 16 509	193 981	62·7	0·004	0·07	—	—	s	8 152	—	38 222	969 800	16						
—	—	—	—	—	—	—	—	—	s	7 822	—	24 616	601 200	17						
—	—	126 896	2 079 518	—	—	—	—	—	—	—	—	49 608	87 679	2 295 241	18					
0·018	0·013	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—					
0·02	0·012	{ 7 205	106 634	59·9	0·017	0·031	—	—	—	—	—	—	—	—	—					
0·02	0·006	{ 10 635	134 489	67·1	0·009	0·037	—	—	—	—	—	—	—	—	—					
0·025	0·002	²⁰⁾ { 1 720	30 100	69·4	0·002	spår	—	—	—	—	—	—	—	—	19					
		{ 2 400	42 000	69·4	0·002	0 044	—	—	—	—	—	—	—	—	—					
0·025	0 07	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—					
0·016	0·004	6 200	74 400	62	0·005	0·003	—	—	—	—	—	—	—	—	20					
		14 842	215 209	55	0·056	0·002	—	—	—	—	—	—	—	—	—					
		14 850	245 025	69	0·01	0·021	—	—	—	—	—	—	—	—	21					
		1 561	19 512	66·4	0 06	0·018	—	—	—	—	—	—	—	—	—					
		9 032	171 608	65	0·004	0 04	b	6 658	9 398	253 746	22									
		11 983	227 677	63·6	0·003	0·005	s	6 480	13 552	379 456	23									
0·015	0·14	14 562	174 744	65·99	0·011	0·045	s	7 399	12 005	240 100	24									
0·01	0·003	4 356	87 120	61	0·008	0·005	—	—	—	—	—									
0·003	0·06	2 730	54 600	58	0·003	0 04	s	5 722	16 762	402 288	25									
0·011	0·004	24 820	496 400	60	0·006	0 01	—	—	—	—	—									
—	—	—	—	—	—	—	s	5 361	10 223	293 758	26									
—	—	—	—	—	—	—	s	5 784	11 086	365 838	27									
—	—	—	—	—	—	—	s	6 864	9 383	254 655	28									
—	—	—	—	—	—	—	s	5 340	5 270	105 400	29									

som utgångsmaterial, ha såsom biprodukt vid kopparframställning av svavelkisbränder vid trä kopparverk och 0·3 % svavel samt 28 703 ton 55 % järn, 0·005 % fosfor samt 0·3 % svavel. Av 62 477 ton purple-ore och 32 216 ton sinter med värdet 792 836 kr. Briketteringen pågick i 7 992 timmar och sintringen i

höll även 38·3 % kiselsyra. — ⁵⁾ Sligen höll även 30·3 % kiselsyra. — ⁶⁾ Sligen höll även 27·9 % kiselsyra ur 7 976 ton varpalm. — ¹⁰⁾ Därav ur äldre varp 6 756 ton. — ¹¹⁾ Därav 3 378 ton ur 6 756 ton varpalm mangan. — ¹⁵⁾ Därav ur äldre varp 8 700 ton. — ¹⁶⁾ Därav 3 300 ton ur 8 700 ton varpalm. — ¹⁷⁾ Därav 662 ton ur 3 677 ton varpalm. — ²¹⁾ Därav 7 200 ton ur 21 461 ton varpalm.

	1	2	3	4	5	6
1	Västmanlands län	—	45 846	—	535 876	—
2	Källfallet	m	5 845	Källfallsfältet	48 637	33·9
3	Persgruvan	m	5 228	Persgruvefältet	32 912	36
4	Bäckegravan	mf	6 464	Bäckegravan	¹⁾ 87 431	40·1
5	Höjdgruvan	m	5 550	Höjdgruvan	33 268	31
6	Lienshyttan	—	—	—	—	—
7	Kallmora	mv	3 893	(Kallmorbergsfältet	14 115	35·4
8	Spännarhyttan	—	—	Risbergsfältet	29 634	33·5
9	Bälsjö	mv	6 396	(Morbergsfältet	93 771	38
				Norrbergsfältet	²⁾ 54 015	
				Risbergsfältet, äldre varp	3 865	
10	Östannossa	m	5 850	Getbacksfältet	81 593	30·5
11	Långgruvan	m	2 632	Vind- och Långgruvorna	27 059	33·3
12	Stortäktsgruvan ⁵⁾	mv	3 988	(Stortäktsgruvorna	5 576	37
				Södra Rudgruvan	24 000	38·9
13	Fagersta	—	—	—	—	—
14	Högfors	—	—	—	—	—
15	Köping	—	—	—	—	—
16	Kopparbergs län	—	52 413	—	1 024 847	—
17	Vintjärn	m	3 525	Vintjärnsfältet, äldre varp	18 673	27
18	Rämshyttan	m	4 580	Tuna Hästbergsfältet	76 071	⁶⁾ 34·7
19	Ulvshyttan	m	5 923	(Hästhagbergs Fly- och Smedje- gruva	20 696	⁸⁾ 46
				Bråfalls Hemgruva, äldre varp	⁹⁾ 21 952	⁹⁾ 37
					¹¹⁾ 3 910	48
20	Bispberg	mv	1 400	Bispbergsfältet	478	58
					322	48
21	Vikmanshyttan	m	81	Bispbergsfältet	¹²⁾ (110)	60
22	Smältarnossgruvan	m	2 959	Smältarnossgruvorna	29 131	49
23	Intränet ¹³⁾	m	7 200	(Intränets gruvor	¹⁴⁾ 93 239	29
					1 734	
24	Ryllshyttan ¹⁵⁾	m	1 197	Ryllshyttefältet	1 644	29·2
25	Lövsvedsgruvan	m	2 941	Lövsvedsgruvan	19 784	40
26	Bergslagsschaktet (Grängesberg)	mv	3 723	Risbergsfältet	276 772	47
27	Blötberget	m	3 314	(Kalygruvan	22 240	46
				Jordgruvan	1 120	
28	Håksberg	mv	6 696	Håksberg- och Iekorbottenfälten	324 832	34·9
29	Lekomberg	mv	4 074	Lekombergsfältet	38 554	39·52
				Källgruvan	63 789	20
				Kanalgruvan	8 110	
30	Nyberget	m	4 800	Kärrgruvan	855	30
				Äldre varp	941	25
31	Horndal	—	—	—	—	—
32	Domnarvet	—	—	—	—	—
33	Långshyttan	—	—	—	—	—
34	Gävleborgs län	—	4 311	—	92 242	—
35	Långnäs	m	4 311	Nyängs- och Storstrecksfälten	¹⁶⁾ 92 242	¹⁷⁾ 36·1
36	Sandviken	—	—	—	—	—
37	Forsbacka	—	—	—	—	—
38	Norrbottnens län	—	4 513	—	428 767	—
39	Vitåfors (Malmberget)	mv	4 513	Gällivare malmfält	²¹⁾ 428 767	44
40	Hela riket	—	188 170	—	2 814 036	—

¹⁾ Ur rågodset, som jämväl höll 0·55 % koppar, erhöles även 2 180 ton kopparmalmsslig. — ²⁾ Därav ur vid Stortäktsgruvan sovrats och krossats vissa kvantiteter direkt användbar maln, nämligen 14 798 ton från 2 002 ton (värde 80 000 kr.) sintringsgods. — ³⁾ Rågodset höll även 2·9 % mangan. — ⁴⁾ Sligen höll även höll även 0·8 % mangan. — ⁵⁾ Ur äldre varp. — ⁶⁾ Enär rågodset utgöres av mull, har varken rågodset — 0·45 % koppar, erhöles genom flotation 1 126 ton kopparmalmsslig. — ⁷⁾ Här i ingå 1 203 ton rågodset ur bly- och kopparmalmss- samt svavelkisslig medelst flotation. — ⁸⁾ Därav ur äldre varp 25 ton. — ⁹⁾ Rågodset — ¹⁰⁾ Därav av krossad styckemalm 16 135 ton. — ¹¹⁾ Därav ur äldre varp 120 138 ton. — ¹²⁾ Dessutom järn och 1·92 % fosfor, 2 288 ton apatitlig med ett värde av 44 496 kr. och en genomsnittshalt av 3 %

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
—	—	236 960	3 257 277	—	—	—	—	41 517	210 254	4 677 863	1
0.005	0.14	20 000	300 000	63.4	0.004	0.02	s	2 220	9 910	245 000	2
0.008	0.12	16 300	244 000	64.2	0.006	0.02	—	—	—	—	3
0.006	1.22	42 000	630 000	65.4	0.005	0.72	s	6 464	53 865	1 270 000	4
0.003	0.28	14 000	210 000	64.5	0.002	0.04	—	—	—	—	5
—	—	—	—	—	—	—	s	4 129	11 250	275 000	6
0.009	0.03	6 821	122 778	61.6	0.005	0.013	—	—	—	—	7
0.025	0.1	12 465	224 370	62.2	0.008	0.08	—	—	—	—	8
—	—	—	—	—	—	—	s	7 988	31 808	731 584	8
0.02	0.08	³⁾ 52 315 ⁴⁾ 17 182	781 649	⁶⁾ 64.5 ⁷⁾ 68	0.01 0.005	0.035 0.004	—	—	—	—	9
0.066	0.3	29 540	354 480	62.3	0.003	0.065	—	—	—	—	10
0.006	0.05	13 131	210 000	60.3	0.004	0.025	—	—	—	—	11
0.007	0.06	2 647	40 000	63.2	0.004	0.013	—	—	—	—	12
0.005	0.09	10 559	140 000	60.4	0.004	0.024	—	—	—	—	12
—	—	—	—	—	—	—	s	7 766	64 109	1 275 000	13
—	—	—	—	—	—	—	s	8 750	34 150	751 300	14
—	—	—	—	—	—	—	s	4 200	5 162	129 979	15
—	—	516 079	7 593 512	—	—	—	—	48 726	384 779	7 303 539	16
0.04	0.01	5 100	60 073	67.4	0.004	0.001	—	—	—	—	17
0.02	0.305	34 891	558 000	⁷⁾ 61	0.01	0.25	s	4 085	24 830	376 753	18
0.006	0.02	23 842	429 157	¹⁰⁾ 60	0.004	0.01	s	2 818	4 536	127 006	19
0.007	0.03										
0.01	0.02	2 505	36 323	64	0.005	0.01	—	—	—	—	20
0.007	0.01	376	7 526	68	0.005	0.005	—	—	—	—	20
0.01	0.02	161	3 222	67	0.005	0.01	—	—	—	—	20
0.01	0.004	¹²⁾ (94)	¹³⁾ (2 500)	70	spår	spår	s	2 110	6 350	195 000	21
0.003	0.7	21 446	320 000	63.1	0.002	0.3	—	—	—	—	22
0.009	1.2	31 426	439 964	65.1	0.009	1.5	—	—	—	—	22
—	—	1 600	16 000	33.5	0.009	1.2	—	—	—	—	23
—	—	614	8 596	65.1	0.009	1.5	—	—	—	—	23
0.008	0.8	651	6 510	64	0.004	0.6	—	—	—	—	24
0.005	0.08	11 658	175 000	61	0.003	0.03	—	—	—	—	25
0.75	0.004	184 108	1 933 134	62	0.56	0.004	—	—	—	—	26
0.3	0.01	14 456 728	158 200	63.3	0.17	0.01	—	—	—	—	27
0.08	0.03	140 422	2 895 502	59.3	0.06	spår	—	—	—	—	28
0.98	0.042	23 695	246 305	58.85	0.54	0.02	—	—	—	—	29
0.006	0.2	18 400	300 000	65	0.004	0.1	b	7 112	9 084	240 000	30
0.008	1										
0.006	0.2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	s	8 597	24 480	525 000	31
—	—	—	—	—	—	—	s	16 215	287 210	5 169 780	32
—	—	—	—	—	—	—	s	7 789	28 289	670 000	33
—	—	47 141	707 115	—	—	—	—	21 504	135 333	3 712 968	34
0.008	0.279	¹⁸⁾ 47 141	707 115	¹⁹⁾ 63.2	0.004	0.145	s	7 569	66 205	1 853 740	35
—	—	—	—	—	—	—	s	7 280	²⁰⁾ 55 073	1 499 228	36
—	—	—	—	—	—	—	s	6 655	14 055	360 000	37
—	—	232 970	3 203 343	—	—	—	—	—	—	—	38
0.813	0.126	²¹⁾ 37 023 ²²⁾ 128 226 67 721	3 203 343	²³⁾ 71.3 ²⁴⁾ 70.4 ²⁵⁾ 63.8	0.008 0.019 0.443	0.007 0.013 0.321	—	—	—	—	39
—	—	1 354 468	19 945 629	—	—	—	—	203 469	1 052 279	23 477 786	40
—	—	—	—	—	—	—	b	13 770	18 482	493 746	
—	—	—	—	—	—	—	s	189 699	1 033 797	22 984 040	

äldre varp 3 036 ton. — ³⁾ Blodstenslig. — ⁴⁾ Svartmalmsslig. — ⁵⁾ Förutom i tabellen redovisat gods har Kolningsbergsfältet och 2 002 ton från Hillängsgruvan, varav erhållits resp. 12 595 ton (värde 150 000 kr.) och 1.68 % mangan. — ⁶⁾ Rågodset höll även 1.7 % mangan. — ⁷⁾ Rågodset höll även 0.3 % mangan. — ¹⁰⁾ Sligen eller sligen inräknats i summasiffrorna för länet. — ¹³⁾ Ur det vid anrikningsverket erhållna avfallet, som höll 0.13 äldre varp, ur vilka erhöles 426 ton slig. — ¹⁵⁾ Provanrikning; verket även använt för framställning av zink-, höll även 1.29 % mangan. — ¹⁸⁾ Därav 10 ton ur 25 ton varpmalm. — ¹⁹⁾ Sligen höll även 1.08 % mangan, erhöles ur rågods för anrikningen samt ur 7 525 ton rågods från äldre upplag (det sistnämnda hållande 17 % järn och 14.24 % fosfor.

Tab. 3. Tillverkningen av smältstycken och råskenor samt götmetall år 1940.

Tillverkningar	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
	Ton	Värde i kronor	genom export	inom landet	Värde i kronor
			Ton		
<i>Smältstycken och råskenor, ovälda:</i>	17 313	5 659 701	13 016	—	4 297 366
framställda medelst: Lancashiremetod	17 095	5 573 151	13 016	—	4 297 366
Vallonmetod	218	86 550	—	—	—
<i>Göt, ovälda, samt smidbart gjutgods:</i>	1 145 064	273 393 297	2 897	43 131	26 541 148
Bessemer-:	97 249	11 873 616	1 915	2	575 350
sur: göt	6 517	1 439 436	1 915	2	575 350
basisk: göt	90 732	10 434 180	—	—	—
Martin-:	727 006	161 919 672	412	32 455	11 906 804
sur: göt:	216 077	58 556 211	13	13 866	3 544 154
kvalitetsprodukt	¹⁾ 212 069	57 854 911	13	13 866	3 544 154
ordinär produkt	4 008	701 300	—	—	—
gjutgods, skrotat:	2 629	2 201 756	—	1 418	1 403 213
kvalitetsprodukt	²⁾ 2 629	2 201 756	—	³⁾ 1 418	1 403 213
ordinär produkt	—	—	—	—	—
basisk: göt:	503 729	96 869 464	293	13 512	3 175 236
kvalitetsprodukt	82 958	16 259 376	—	120	35 000
ordinär produkt	420 771	80 610 088	293	13 392	3 140 236
gjutgods, skrotat:	4 571	4 292 241	106	3 659	3 784 201
kvalitetsprodukt	246	228 939	—	170	194 631
ordinär produkt	4 325	4 063 302	106	3 489	3 589 570
Degelstål:	545	203 000	1	2	13 000
göt	534	181 000	—	—	—
gjutgods, skrotat	11	22 000	1	2	13 000
Elektrostål:	320 264	99 397 009	569	10 672	14 045 994
göt:	305 892	81 381 272	—	1 706	1 447 406
kvalitetsprodukt	166 749	59 707 448	—	1 706	1 447 406
ordinär produkt	139 143	21 673 824	—	—	—
gjutgods, skrotat:	14 372	18 015 737	569	8 966	12 598 588
kvalitetsprodukt	8 434	11 505 249	162	5 044	7 469 356
ordinär produkt	5 938	6 510 488	407	3 922	5 129 232
Summa smältstycken, råskenor och göt samt skrotat gjutgods	1 162 377	279 052 998	15 913	43 131	30 838 514

¹⁾ Därav 9 ton i Brackelsbergsugn.

²⁾ Därav 1 046 ton i Brackelsbergsugn.

³⁾ Därav 531 ton i Brackelsbergsugn.

Anm. Såsom kvalitetsprodukt räknas förutom bessemer, sur, och degelstål:

Martin, sur, med undantag av vad som kan vara framställt i sur ugn av kokstäckjärna eller av vanligt, analytiskt eller i öfrigt osorterat köpskrot.

Martin, basisk. Allt stål med en kolhalt över 0.55 %, tillverkat av träkolstäckjärn och prima skrot samt avsett för produkter, som skola användas i härdad form.

Stål under nämnda kolhalt, framställt av träkolstäckjärn och prima, väl sorterat skrot, för användning till sådana produkter, där svenskt material äger kvalitativt företräde framför utländskt, ex. solida ämnen för rörtillverkning, helvalsade rörämnena för ångpannetuber och för kalldragning, plåt eller band för djuppressning.

Elektrostål. Allt stål av kolhalt över 0.55 %, som är avsett att användas i prima, härdade produkter. Till kvalitetsstål räknas även sådant stål, som användes för samma kvalitetsprodukter som mjuk, basisk martin. Legerade stål. Med nickel, kobolt, krom, volfram, molybden, vanadin och titan legerade stål räknas såsom kvalitetsstål. Manganstål räknas som kvalitetsstål, om ingående material äro prima. Kiselstål för dynamo- och transformatorplåt räknas likaledes till kvalitetsstål.

Tab. 4. Tillverkningen av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål m. m. samt erhållet skrot år 1940.

Tillverkningar	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
	Ton	Värde i kronor	genom export	inom landet	Värde i kronor
			Ton		
1. Varmvalsat och smitt järn av vällmetall	4 272	1 692 565	1 430	1 408	1 200 608
a) <i>Smitt järn, stångjärn</i>	148	78 800	148	—	78 800
b) <i>Varmvalsat järn</i>	4 124	1 613 765	1 282	1 408	1 121 808
Ämnen	835	308 082	—	—	—
Stångjärn, runt, fyrkant och platt	3 024	1 176 748	1 271	1 408	1 109 438
Valstråd	254	116 565	—	—	—
Plåt	11	12 370	11	—	12 370
2. Smitt järn och stål av götmetall	—	—	3 879	18 186	23 968 210
a) <i>Ämnen</i>	29 385	21 069 279	476	2 490	5 198 326
b) <i>Smitt järn och stål, annat än ämnen</i>	26 256	22 482 775	3 403	15 696	18 769 884
Stångstål	3 358	6 321 671	1 143	1 876	6 046 151
Axlar	4 707	1 862 144	272	2 060	1 064 106
Andra grövre tillverkningar	18 191	14 298 960	1 988	11 760	11 659 627
3. Varmvalsat järn och stål av götmetall	—	—	125 233	528 226	291 738 996
a) <i>Ämnen</i>	—	—	7 297	45 566	17 031 522
Billets (inkl. massiva tubämnen)	688 277	195 446 734	7 096	37 345	14 231 434
Platiner	117 596	38 617 845	201	8 221	2 800 088
b) <i>Varmvalsat järn och stål, annat än ämnen</i>	735 280	346 416 048	117 936	482 660	274 707 474
Stångjärn och -stål, runt, fyrkant och platt..	261 515	111 625 063	45 928	167 648	92 310 825
Ihåligt borrstål	7 182	4 780 163	5 848	1 168	4 674 923
Balkar, I och U, från och med 80 mm höjd..	11 179	3 260 696	110	8 410	2 507 657
Vinkeljärn och annat fasonjärn (inkl. hjulband)	45 325	14 523 856	1 482	31 865	11 570 846
Järnvägsskenor och annat varmvalsat fasonjärn för järnvägsbyggnader	15 866	4 405 551	—	15 621	4 337 864
Skarvjärn och bottenplåtar	909	313 568	—	900	310 464
Axlar (även blanksvarvade)	775	349 525	135	609	335 544
Bandjärn och bandstål i ringar eller överböjda knippor samt raka stänger med tjocklek av under 3 mm	44 669	20 211 447	7 219	12 623	9 676 509
Valstråd	115 509	42 948 606	23 849	71 314	33 612 692
Grovplåt med tjocklek av 5 mm och däröver	67 413	31 172 904	1 935	57 381	23 493 077
Mediumplåt med tjocklek av 3—5 mm	15 116	15 746 708	2 427	8 533	9 509 714
Tunnplåt med tjocklek av 0,6—3 mm	67 216	39 681 649	3 002	54 552	30 525 751
” ” ” ” under 0,6 mm	17 119	9 434 272	1 181	15 304	9 119 272
Rör (inkl. ihåliga tubämnen), valsade eller varmdragna	65 487	47 962 040	24 820	33 732	42 722 336
Summa smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål	—	—	130 542	547 820	316 907 814

60 TAB. 4 (forts.). TILLVERKNINGEN AV SMITT OCH PRESSAT SAMT VARMVALSAT JÄRN OCH STÅL M. M. SAMT ERHÅLLET SKROT ÅR 1940.

1	2	3	4	5	6
Tillverkningar	Hela tillverknigen		Därav till avsalu		
	Ton	Värde i kronor	genom export	inom landet	Värde i kronor
			Ton		
4. Manufakturvaror och verkstadsprodukter					
Tackjärns- och metallgjutgods.....	37 958	13 527 264	10 607		4 653 160
Manufakturvaror av järn och stål	—	—	—		103 055 434
Maskingods och övriga verkstadsarbeten	—	—	—		146 832 545
Summa manufakturvaror och verkstadsprodukter	—	—	—	—	254 541 139
Summa smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål jämte manufakturvaror och verkstadsprodukter	—	—	—	—	571 448 953
5. Stångjärnsavhugg och skrot för omsmältning,					
<i>erhållet vid framställning av de i tab. 3 och 4 redovisade tillverkningarna .....</i>	326 675	33 152 242	93	2 564	278 778
Av välljärn	457	99 401	80	249	84 568
» götmetall	326 218	33 052 841	13	2 315	194 210

Tab. 5. Tillverkningen vid bergverken av andra metaller än järn m. m.
år 1940.

1 Tillverkningar	2 Hela tillverkningen		4 Därav till avsalu		6 Av hela tillverkningen hava utslutande eller huvudsakligen framställt av utfärdskt råmaterial kg
	kg	Värde i kronor	kg	Värde i kronor	
Guld (på våta vägen)	6 499 56	28 929 000	6 499 56	28 929 000	7 92
Silver (» » »)	23 707 39	1 364 600	23 707 39	1 364 600	839 81
Kopparskärsten (med 57 % kopparskärsten)	143 175	95 212	—	—	143 175
Cementkopparskärsten ¹⁾	2 892 296	1 962 022	752 686	552 779	2 892 296
Råkoppar (slagkoppar med 87,43 % kopparskärsten)	229 765	218 277	—	—	229 765
Bessemerkoppar (med 98,55 % kopparskärsten, 0,0645 % guld och 0,2394 % silver)	10 142 500	2)	—	—	1 324 300
Raffinadkoppar, framställd av cementkoppar	2 240 396	3 183 379	2 240 396	3 183 379	2 240 396
Raffinadkoppar, framställd av bessemerkoppar	10 227 400	12 874 330	10 227 400	12 874 330	1 503 100
Raffinadkoppar, framställd ur skrot	347 596	476 376	347 596	476 376	—
Aluminium, framställd av alu- miniumoxid	1 574 098	3 662 454	1 574 098	3 662 454	1 574 098
Aluminium, framställd ur skrot	690 780	1 607 238	690 780	1 607 238	—
Svavel	18 160 510	2 702 000	18 160 510	2 702 000	—

¹⁾ Av den redovisade kvantiteten cementkoppar höllo 749 566 kg 81,1 %, 3 120 kg 75,5 % och 2 139 610 kg 75,67 % kopparskärsten.

²⁾ Värdet å denna mellanprodukt har ej angivits.

1		2	3
Gruvor (gruvfält)		Antal dagar, varunder gruvan arbetats	Totala kvantiteten utfraktat berg och malm
			Ton
1	Uppsala län	—	813
2	<i>Håtuna socken</i> : Skälstagruvan	89	²⁾ 813
3	Östergötlands län	—	57 540
4	<i>Godegårds socken</i> : Åmmebergsfältet	291	⁴⁾ 57 540
5	Värmlands län	—	19 016
6	<i>Färnebo socken</i> : Långbansfältet (Stor-, Sandelin-, Källar- och Hyttsjögruvorna)	300	19 016
7	Örebro län	—	234 099
8	<i>Hammars och Lerbäcks socknar</i> : Åmmebergs zinkgruvor	291	⁶⁾ 99 362
9	<i>Kopparbergs köping</i> : Kaveltorpsfältet	300	39 144
10	Ljusnarsbergs gruvfält	296	10 835
11	<i>Ljusnarsbergs socken</i> : Yxsjöbergsfältet (Kvarnäs-, Damm-, Norra och Södra Yxsjögruvorna samt Yxsjö Finngruva)	300	⁸⁾ 84 158
12	Hörksfältet (Silvergruvorna)	72	600
13	Kopparbergs län	—	358 178
14	<i>Falu stad</i> : Falu gruva	291	131 146
15	Skyttgruvan, äldre varp	291	—
16	<i>Vika socken</i> : Kalybäcksfältet (Emil- och Brötgruvorna)	301	17 207
17	<i>Stora Tuna socken</i> : Kusofältet, äldre varp	14	—
18	<i>Garpenbergs socken</i> : Garpenbergs odalfält	301	80 449
19	<i>Grangärde socken</i> : Saxbergsfältet (Långfalls-, Rålinje-, God-, Gustavs- och Viktoriagruvorna)	301	129 376
20	Västerbottens län	—	655 827
21	<i>Skellefteå socken</i> : Bolidens gruvfält	298	¹⁵⁾ 538 904
22	<i>Malå socken</i> : Kourbevarer malmfält (Adakgruvan)	11	200
23	Rakkejaurfältet (Skäppgruvorna)	297	17 007
24	<i>Lycksele socken</i> : Kristinebergs gruvfält (Hultdüns- och Konsulsgruvorna) ..	302	104 198
25	Rävildens gruvfält	285	518
26	Norrbotiens län	—	124 560
27	<i>Älvsby socken</i> : Lavers gruvfält	298	²⁴⁾ 124 560
28	Hela riket	—	1 450 033
29	Värde i kronor	—	—

¹⁾ Svavelkis, där ej annorlunda anges. — ²⁾ Därav i dagbrott 668 ton. — ³⁾ Malmen höll även 17 % järn. malm. — ⁶⁾ Dessutom har i dagbrott brutits 2 423 ton gråberg för fyllande av de utbrutna gruvrummen. — dagbrott 1 424 ton. — ¹⁰⁾ Scheelit (volframalm): därav ur äldre varp 376 ton. — ¹¹⁾ Molybdenmalm. — ur äldre varp 300 ton. — ¹⁵⁾ Därav i dagbrott 203 909 ton. — ¹⁶⁾ Därav från äldre upplag 18 737 ton. — per ton jämte arsenik, selen och vismut. — ¹⁸⁾ Därav från äldre upplag 1 391 ton. — ²⁰⁾ Kopparkis. — delvis zinkhaltig. — ²⁴⁾ Därav i dagbrott 36 448 ton. — ²⁵⁾ Kopparmalm.

Erhållen stoff- och plock- samt annan direkt användbar malm							Nettoförsäljningsvärde fritt banvagn eller fartyg å den direkt användbara malmen	Den direkt användbara malmens halt av metaller m. m.	Erhållen anrikningsmalm	
Guldmalm	Silver- och blymalm	Kopparmalm	Manganmalm	Grafitmalm	Svavel- och magnetkis ¹⁾	Summa malm				
Au	Ag, Pb	Cu	Mn	C	FeS ₂ , FeS		Kronor	%	Ton	
T o n							Kronor	%	Ton	
—	—	—	—	76	—	76	8 393	—	134	1
—	—	—	—	76	—	76	8 393	⁵⁾ 25	134	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	44 833	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	⁵⁾ 44 833	4
—	—	—	2 890	—	—	2 890	80 113	—	6 893	5
—	—	—	{ 828 1 960 102 }	—	—	{ 828 1 960 102 }	{ 27 986 51 087 1 040 }	{ 36 28 13 }	6 893	6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	185 303	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	⁵⁾ 61 919	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	⁷⁾ 38 435	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	⁸⁾ 5 026	10
—	—	—	—	—	—	—	—	—	¹⁰⁾ 79 323	11
—	—	—	—	—	—	—	—	—	¹¹⁾ 600	12
—	—	—	—	—	71 357	71 357	962 606	—	276 624	13
—	—	—	—	—	71 357	71 357	962 606	37.2	51 314	14
—	—	—	—	—	—	—	—	—	⁵⁾ 2 748	15
—	—	—	—	—	—	—	—	—	¹²⁾ 14 351	16
—	—	—	—	—	—	—	—	—	¹³⁾ 2 013	17
—	—	—	—	—	—	—	—	—	¹⁴⁾ 77 784	18
—	—	—	—	—	—	—	—	—	⁸⁾ 128 414	19
106 535	—	—	—	—	13 989	120 524	16 479 555	—	340 929	20
¹⁶⁾ 106 535	—	—	—	—	—	106 535	¹⁷⁾ 16 270 000	¹⁸⁾ ¹⁹⁾	300 709	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	²⁰⁾ 200	22
—	—	—	—	—	—	—	—	—	²¹⁾ 9 463	23
—	—	—	—	—	13 989	13 989	¹⁷⁾ 209 555	²²⁾	²³⁾ 30 039	24
—	—	—	—	—	—	—	—	—	²¹⁾ 518	25
—	—	—	—	—	—	—	—	—	119 300	26
—	—	—	—	—	—	—	—	—	²⁵⁾ 119 300	27
106 535	—	—	2 890	76	85 346	194 847	—	—	974 016	28
16 270 000	—	—	80 113	8 393	1 172 161	—	17 530 667	—	—	29

— ⁴⁾ Dessutom har i dagbrott brutits 23 320 ton gråberg för fyllande av de utbrutna gruvrummen. — ⁵⁾ Zink-
⁷⁾ Zink-, bly- och kopparmalm; därav ur äldre varp 1 559 ton. — ⁸⁾ Zink-, bly- och kopparmalm. — ⁹⁾ Därav i
¹²⁾ Zink-, bly- och svavelkismalm. — ¹³⁾ Koppar- och nickelmalm. — ¹⁴⁾ Zink-, bly- och kopparmalm; därav
¹⁷⁾ Framkalkylerat värde. — ¹⁸⁾ Malmen höll 25.8 % svavel, 1.93 % koppar samt 74 g silver och 39.5 g guld
²¹⁾ Koppar- och svavelkis. — ²²⁾ Malmen höll 39 % svavel och 1.4 % koppar. — ²³⁾ Svavel- och kopparkis,

Tab. 7. Avsaluproduktionen av oarbetad

1	2	3	4
Produkter	Kvantitetsgrund	Kvantitet	Värde i kronor
<i>Sten och stenarbeten:</i>			
Granit och gnejs:			
blocksten (råblock)	ton	41 025	792 077
krossad sten, makadam och granitsand	»	611 262	2 295 189
gatsten: storgatsten	»	23 396	500 668
smågatsten, handslagen	»	194 543	4 168 507
kantsten: bearbetad endast med pikhacka eller spetsmejsel, ävensom rå	»	9 291	246 977
på annat sätt bearbetad	»	7 033	280 270
strandskoningssten	»	22	264
byggnadssten: bearbetad endast med pikhacka eller spetsmejsel	»	29 521	855 639
annan	»	7 325	583 819
gravvårdar o. gravramar: oslipade	»	4 456	1 294 027
slipade, polerade eller skulpterade	»	3 576	1 655 357
andra arbeten: oslipade	»	352	52 590
slipade, polerade eller skulpterade	»	473	154 335
S. k. svarta och gröna graniter:			
blocksten (råblock)	»	38 000	2 295 421
gravvårdar o. gravramar: enbart huggna	»	956	421 790
slipade, polerade eller skulpterade	»	3 721	2 574 541
andra arbeten: enbart huggna	»	30	13 000
slipade, polerade eller skulpterade	»	34	31 800
stenmjöl	»	396	4 880
Porfyr: arbeten	»	141	12 970
Täljsten:			
täljstensmjöl (inkl. krossad sten)	»	3 978	147 746
byggnads- och monumentsten (tegel)	»	3 108	440 611
andra arbeten	»	483	338 800
Lerskiffer: råsten			
takskiffer	»	61	420
andra arbeten	»	736	83 300
andra arbeten	»	599	99 866
Glimmerskiffer: råsten			
andra arbeten	»	33	1 400
Alunskiffer: skifferkalk och -mjöl			
andra arbeten	»	116	3 458
Sandsten:			
råsten (råblock)	»	3 683	33 635
fis och krossad sten (slipsand)	»	22 970	275 250
byggnads- och monumentsten	»	94	16 607
kvarn- och defibrörstenar	»	12	1 300
slip- och brynstenar	»	1 610	157 447
andra arbeten	»	39	1 913
Kvartsit:			
råsten	»	13 497	75 662
fis och krossad sten (slipsand)	»	182 227	760 788
malen	»	2 100	42 000

sten och stenarbeten m. m. år 1940.

1	2	3	4
P r o d u k t e r	Kvan- titets- grund	Kvantitet	Värde i kronor
<i>Sten och stenarbeten (forts.):</i>			
Flinta: rå	ton	1 218	1 218
arbetad	»	170	28 080
<i>Kalksten och dolomit:</i>			
råblock till stenhuggerier	»	2 175	23 470
råsten för kalkbränning eller cementtillverkning	»	258 785	1 070 962
råsten för andra industriella ändamål	»	451 810	1 872 794
kalkstensmjöl	»	53 843	663 428
byggnads- och monumentsten: enbart huggen	»	2 008	106 109
hyvlad eller slipad	»	6 779	1 178 873
skulpterad	»	22	26 600
andra arbeten	»	3 677	87 095
<i>Marmor:</i>			
råblock (inkl. krossad)	»	1 770	71 271
byggnads- och monumentsten	»	5 142	2 505 433
møbelmarmor och andra arbeten	»	1 036	585 736
<i>Fältspat:</i>			
omalen	»	13 651	235 353
därav: 1:ma	»	3 572	.
2:a	»	5 163	.
andra kvaliteter	»	4 916	.
malen	»	8 571	308 250
<i>Kvarts:</i>			
omalen	»	67 082	601 331
malen	»	8 655	210 771
<i>Glimmer:</i>			
omalen	»	60	3 200
malen	»	31	3 100
<i>Kalk¹⁾: framställd genom periodisk bränning:</i>			
osläckt kalk	hl	1 752 456	} 2 421 413
släckt kalk	ton	136 613	
släckt kalk	hl	15 321	} 44 419
släckt kalk	ton	1 160	
<i>framställd genom kontinuerlig bränning:</i>			
osläckt kalk ²⁾	hl	4 608 687	} 15 295 548
bränd dolomit	ton	465 016	
bränd dolomit	hl	108 606	} 714 643
släckt kalk	ton	14 484	
släckt kalk	hl	162 236	} 340 863
slagen kalk	ton	9 771	
slagen kalk	hl	1 746	} 17 634
mjölkalk	ton	243	
mjölkalk	hl	40 491	} 58 808
mjölkalk	ton	2 769	
<i>Krita, slammad .....</i>	ton	19 899	1 161 190
<i>Kiseldgur:</i>			
bränd	»	1 590	80 042
arbeten därav	»	26	3 589

¹⁾ Rymd- och viktuppgifterna avse samma kvantiteter.

²⁾ I uppgifterna för osläckt kalk ingår produktionen vid sulfatmasse- och karbidfabrikerna med 1 396 600 hl, 129 356 ton och 4 780 000 kr. samt vid sockerbruken med 472 000 hl, 39 711 ton och 1 900 000 kr. Hektoliter- och värdesiffrorna äro delvis framkalkylerade.

Tab. 8. Uppfordringen ur

1		2		3	4	
Stenkolsfältets (-gruvans)				Antal dagar, varunder gruvan arbetats	Brytningsmängd (berg, stenkol och lera) Ton	
belägenhet		namn				
1	Kristianstads län			—	263 621	
2	Björnekulla m. fl. socknar	Ormastorp ¹⁾		286	263 621	
3	Malmöhus län			—	502 222	
4	Ekeby m. fl. socknar	Skromberga		261	32 100	
5	Trollenäs socken	Stabbarp		100	²⁾ 300	
6	Höganäs stad och Väsby socken	Höganäs		289	³⁾ 130 619	
7	Norra Vrams m. fl. socknar....	Gunnarstorp		286	180 528	
8	Bjuvs m. fl. socknar.....	Bjuv.....		286	158 675	
9				Hela riket	—	765 843

¹⁾ Av de redovisade, genom Ormastorpsfältets schakt uppförde kvantiteterna hava inom Gunnarstorbrott. — ²⁾ Därav i dagbrott 10 480 ton eldfast lera och 7 389 ton berg.

Tab. 9. Motorer, använda

Motorer	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13	
	Vid gruvbrytning												Vid anrikning, brikettering och sintring													
	för omedelbar drift av maskiner och apparater						för drivande av elektricitetsgeneratorer						för omedelbar drift av maskiner och apparater						för drivande av elektricitetsgeneratorer							
	uppfordring och pumpning		borrning		andra ändamål																					
Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	
Vattenhjul	—	—	—	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Vattenturbiner ..	1	25	2	195	—	—	48	11 341	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ångmaskiner	1	40	2	275	2	67	1	15	1	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ångturbiner	—	—	—	—	—	—	3	1 375	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Oljemotorer	5	41	1	32	16	549	7	911	1	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Gasmotorer.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Elektriska motorer	682	36 048	176	25 984	2 275	52 531	—	—	2 266	44 853	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Summa	689	36 154	181	26 486	2 294	53 152	59	13 642	2 268	44 890	1	130	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

¹⁾ Häri ingå »Andra metallframställningsverk o. d.» med 2 083 elektriska motorer om 21 362 hkr för och kvartsbrotten med 1 ångmaskin om 36 hkr och 5 oljemotorer om 115 hkr för omedelbar maskindrift, om 1 417 hkr.

stenkolsgruvorna år 1940.

5	6	7	8	9	10	11	12	13
E r h å l l n a p r o d u k t e r								
S t e n k o l				Eldfast lera		Klinkerlera		
N:o 1	N:o 2	N:o 3 (inbegr. flis)	Tillsammans					
T o n	T o n	T o n	T o n	Värde i kronor	Ton	Värde i kronor	Ton	Värde i kronor
138 576	17 153	37 911	193 640	4 150 486	—	—	—	—
138 576	17 153	37 911	193 640	4 150 486	—	—	—	—
155 208	89 365	59 894	304 467	5 154 659	111 917	497 124	24 937	107 528
28	7 135	—	7 163	56 509	—	—	24 937	107 528
—	—	—	—	—	300	3 000	—	—
7 970	61 910	—	69 880	725 657	52 700	183 294	—	—
89 410	20 320	36 040	145 770	2 926 456	—	—	—	—
57 800	—	23 854	81 654	1 446 037	58 917	310 830	—	—
293 784	106 518	97 805	498 107	9 305 145	111 917	497 124	24 937	107 528

koncessionen i Malmöhuss län brutits 10 515 ton n:o 1 och 2 105 ton n:o 3 samt 4 563 ton berg. — ²⁾ I dag-

vid bergverken år 1940.

14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Vid järnverk samt andra metallframställningsverk o. d.				Vid stenindustriella anläggningar				Summa motorer			
för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektricitetsgeneratorer		för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektricitetsgeneratorer		för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektricitetsgeneratorer	
Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr
6	240	—	—	2	34	—	—	9	279	—	—
96	20 248	158	313 771	1	40	2	960	100	20 508	209	326 202
7	1 775	5	670	13	464	1	60	26	2 646	7	745
—	—	11	16 085	—	—	—	—	—	—	14	17 460
4	320	1	130	217	5 208	4	660	244	6 162	12	1 701
—	—	5	5 100	—	—	—	—	—	—	5	5 100
22 166	386 896	—	—	2 655	35 190	—	—	30 220	581 502	—	—
22 279	409 479	180	335 756	2 888	40 936	7	1 680	30 599	611 097	247	351 208

omedelbar maskindrift samt 1 ångturbin om 1 900 hkr för elektrisk generatordrift. — ²⁾ Här ingå fältspats-1 ångmaskin om 60 hkr och 1 oljemotor om 100 hkr för elektrisk generatordrift samt 76 elektriska motorer

Av Kommerskollegium

hava intill den 30 april 1942 offentliggjorts av:

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK:

INDUSTRI OCH BERGSHANTERING:

INDUSTRI. Årgångarna 1911—1939.

BERGSHANTERING. Årgångarna 1911—1940.

SPECIALUNDERSÖKNINGAR:

Textil- och beklädnadsindustrien.

Läder-, hår- och gummivaruindustrien.

Sveriges bergshantering år 1913.

Sveriges monterade vattenkraft.

Sveriges utbyggda vattenkraft år 1930.

HANDEL. Årgångarna 1911—1940.

SJÖFART. Årgångarna 1911—1940.

STATISTISKA MEDDELANDEN:

SER. A. BAND III: 1. Statistisk översikt av det svenska näringslivets utveckling åren 1870—1915.

BAND IV: 10. 1931 års företagsräkning.

SER. C. MÅNADSSTATISTIK ÖVER HANDELN. Årgångarna 1913—1938 samt av årgången 1939 häft. 1—9.

BLAND ÖVRIGA PUBLIKATIONER MÄRKAS:

KOMMERSIELLA MEDDELANDEN. Årgångarna 1914—1941 samt av årgången 1942 häft. 1—4.

EKONOMISK ÖVERSIKT. Årgångarna 1921—1939 samt av årgången 1940 häft. 1.

RIDDARHYTTE MALMFÄLT. Beskrivningar över mineralfyndigheter N:r 1.

PERSBERGS MALMTRAKT och berggrunden i de centrala delarna av Filipstads bergslag. Beskrivningar över mineralfyndigheter N:r 2.
